Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 58 (808) ♦ Середа, 30 березня 1994 року ♦ Ціна договірна

ОБЕРЕМО У КВІТНІ!

Підтримали вдруге

Олексій Шеховцов, депутат ВР колишнього скликання, знову здобув підтримку виборців — машинобудівників Краматорська. Не останню роль зіграв той факт, що молодий нардеп ані машини «депутатської» не отримав, ані квартири київської...

Лідеру КПУ довірились

За попередніми даними виборці Красноармійського району подарували Верховній Раді свого депутата — першого секретаря компартії України Петра Симоненка. У місцевому окрузі № 150 він отримав близько 60 відсотків голосів. А ось віце-прем'єру України Валентину Ландику доведеться готуватися до другого туру виборчої кампанії. Його суперник по округу № 114, що в Ленінському районі Донецька, кандидат в народні депутати Шаповалов теж плекає надію на успіх.

Юрій ДОЦЕНКО.

Закидатимуть невід ще

Майже 80 відсотків виборців Рівненської області взяли участь у голосуванні. Втім, незважаючи на таку високу активність, в жодному з 10 виборчих округів депутата не обрали. Як свідчать попередні дані, значного успіху досягли демократичні сили. З великою перевагою над суперником вийшов у наступний тур голова Рівненського крайового Руху, теперішній народний депутат України Василь Червоній, який набрав майже 40 відсотків голосів. Впевнено, із значною перевагою в голосах вийшли у другий тур виборів представники Руху Роман Омельчук (Рівне), Олег Матківський (Здолбунів), Володимир Ковтунець (Рівне), Микола Хомич (Дубровиця), кандидат від УРП — нинішній народний депутат України Микола Поровський (Рівненський, Млинівський райони), Богдан Ярошинський (Гоща). До наступного туру вийшли також комуністи Сергій Денисенко (Рівне) та Віталій Луценко (Володимирець), соціаліст Юрій Луценко (Рівне), член Селянської партії Володимир Плютинський (Рівненський, Млинівський райони), директор дослідного господарства Микола Зінчук, група незалежних кандидатів.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Видресирувані Сталіним

У кожному з п'яти виборчих округів Луганська до фінальної пари ввійшов представник комуністів. Проте це сенсацією не стало — такий результат передбачався, бо, як заявила одна з прихильниць лівих сил по місцевому телебаченню: «Ми видресирувані Сталіним».

Резонанс викликав вихід у фінал, причому з кращим результатом, ніж в основного суперника — першого секретаря місцевого осередку КПУ, керівника науково- впровадницького підприємства «СПІН» тридцятирічного кандидата економічних наук Валерія Коломойцева, який балотується по Ленінському виборчому округу і відомий своєю програмою благодійництва, котру реалізовує вже протягом кількох років.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Жодних додаткових повноважень Президентові

На прес-конференції, що відбулася в Києві наступного після парламентських виборів дня, лідер Руху В.Чорновіл заявив, що в разі необрання нової ВР України 10 квітня тактика його організації полягатиме у визнанні необхідності існування нинішньої ВР. Одначе, за словами В.Чорновола, ця ВР не повинна надавати жодних додаткових повноважень Президентові Л.Кравчуку, «який не може ними користуватися», а натомість прийняти так звану малу Конституцію України, тобто закони про президентство і про вибори місцевих органів влади, а також змінити мажоритарний виборчий закон на пропорційний або змішаний. В той же час, заявив В.Чорновіл, Рух сьогодні виступає проти президентських виборів, бо «смішно обирати Президента, коли невідомо, ким він буде: чи то главою виконавчої влади, чи то тільки главою держави, який прийматиме послів та зустрічатиметься з учнями, що закінчили школу».

Підводячи підсумки виборчої кампанії, В.Чорновіл заявив, що перший тур закінчився перемогою національно-демократичних сил, представники яких або перемогли в першому, або вийшли до другого туру, а виборці змогли зорієнтуватися всупереч усім хитрощам «партії влади» та недосконалому виборчому законові.

Крим. Підсумки

На черговій прес-конференції Голова Центрвиборчкому Криму В. Алсуф'єв повідомив, що, за попередніми даними, вибори до кримського парламенту не відбулися в 5 округах, оскільки прийшло менше половини виборців. Уже обрано 10 депутатів (всі — блок «Росія»). До другого туру також увійшли кандидати, переважна більшість яких належить до цього блоку. У голосуванні за партійними списками також на першому місці блок «Росія». Із 14 мандатів цей блок отримає 11 або 12, 1 або 2 мандати матиме Компартія Криму, 1 — Партія економічного відродження Криму. За Кримську партію соціальних гарантій і Союз на підтримку Республіки Крим проголосувало відповідно 2,82 і 3,1 відсотка виборців, що недостатньо для отримання мандату в парламент. По Кримсько-татарському багатомандатному округу переконливу перемогу здобув Курултай кримсько-татарського народу: за попередніми даними, завоював 13 з 14 місць в парламенті. Одне місце, очевидно, займе опонент Курултаю — Національний рух кримських татар.

Вибори до ВР України на півострові відбулися в усіх 23 округах. Депутатом уже обраний голова агрофірми «Колгосп ім. Крупської» Нижньогірського району В. Горбатов.

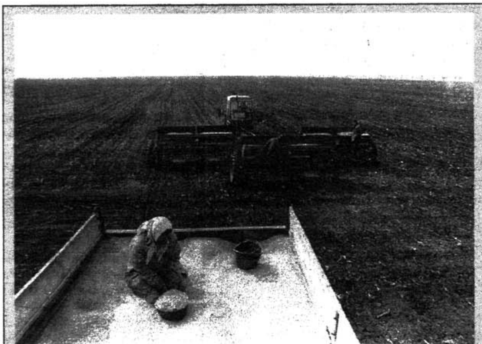
Центрвиборчком, призначений президентом Криму, підбиває підсумки опитування жителів півострова. Як сказав у розмові з нашим кореспондентом помічник президента С. Нікулін, опитування проходило в режимі референдуму. На всі три запитання відповіли «так» 80—90 відсотків кримчан. У Сімферополі уже є остаточні дані: відповідно 84; 87,7; 83,6 відсотка.

* * *

28 березня ввечері віце-прем'єр Республіки Крим Є. Сабуров заявив у розмові з журналістами, що «завдання Криму — ніяке не відокремлення від України і не приєднання до Росії, а відокремлення від комунізму».

Прес-конференція К. Затуліна і С. Станкевича

Як ми вже повідомляли, у Криму як міжнародні спостерігачі на виборах перебувають голова комітету Держдуми Російської Федерації з питань СНД К. Затулін і член комітету по міжнародних правах Держдуми С. Станкевич. Обидва належать до керівництва «Партії российского единства и согласия». 28 березня ввечері Затулін і Станкевич дали прес- конференцію. Затулін заявив, що Україна і Крим «стоять перед необхідністю реформи влади. Політична еліта України не зовсім готова до виклику часу, не зовсім готова до федералізму». Станкевич сказав, що вирішення проблеми ЧФ — це питання найближчих трьох місяців. «Ніякі рішення про розподіл просто не будуть реалізовані ні самим флотом, ні Севастополем», — заявив він. Станкевич також повідомив, що в квітні — на початку травня у Криму пройде конференція партій центристського спрямування Росії, України, Білорусі і Казахстану. У ній зокрема візьмуть участь блок «Кучма—Гриньов», Народний конгрес Казахстану. На конференції буде створений центристський інтернаціонал.

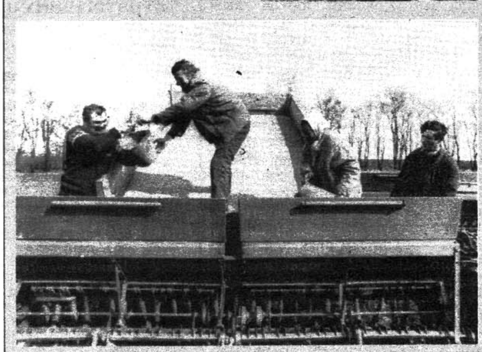

І сівба — в два тури

Складна нинішня весна для хліборобів Миколаївщини. Ранні листопадові морози та безсніжна зима призвели до того, що з 2800 гектарів зернових АТ «Батьківщина» Жовтневого району довелося пересівати близько двох третин площі. І лише завдяки надійній підготовці до сівби своє завдання механізатори виконали: взимку запаслися насінням і пальним, вчасно відремонтували техніку (до речі, на 90 відсотків уже готові машини й до жнив). А весняну сівбу та пересів у господарстві завершено.

На знімках: засівають останні гектари; голова АТ «Батьківщина» Ярослав Васильович Белевят; добре попрацювали на сівбі механізатори Анатолій Лунгул, Федір Белевят, Олександр Гаврилов та сівачка Катерина Белевят.

Фото Олександра КРЕМКА. (Укрінформ).

Заява британського уряду

Ми керуємося бажанням залучених сторін розв'язати свої суперечності до сьогодні мирним шляхом. Ми стурбовані недавнім посиленням напруженості у зв'язку з можливим опитуванням громадської думки в Криму і хотіли б закликати до того, щоб продовжити зусилля, аби знайти прийнятне й законне розв'язання предметів суперечки, не вдаючись до конфронтації. Ми ще раз підтверджуємо нашу підтримку територіальній цілісності України в гарантіях безпеки, що містяться в Українсько-американсько-російській декларації від 14 січня з приводу ядерної зброї в Україні.

Посольство Великобританії

Київ
24 березня 1994 року.

Проблема не в галочці, а де її намалювати

Перший тур виборів в Україні подекуди став сенсаційним. Зокрема, в Луганську з 7 обраних депутатів 6 — члени Комуністичної партії, половина з яких — колишні секретарі міськомів КПРС. Згідно з місцевим опитуванням, більш як 90 відсотків луганчан висловилися за надання російській мові статусу державної поряд з українською, а також за підписання Україною статуту за повноправне членство в економічному союзі та міжпарламентській асамблеї СНД. Повідомлення з Харкова: за приблизними підрахунками у більшості округів лідерство мають комуністи. Постає природне запитання: чого, власне, вся українська і світова громадськість радіє, що вибори до нового парламенту таки відбулися. І чи новий парламент буде таким, що запропонує Україні реальні шляхи виходу з кризи, чи вся його робота зведеться до перефарбовування прапорів і реанімації старого режиму?

Робити прогнози сьогодні практично неможливо. Більшість і меншість, політичні блоки і групи в парламенті формуватимуться ще не один місяць, бо, згідно зі статистикою, близько 80 відсотків кандидатів у народні депутати під час виборів оголосили себе поза будь-якими партіями, і яке крісло (ліве чи праве) сподобається їм у парламенті — покаже час. Сьогодні ж точно можна сказати одне: бачили очі, що вибирали...

Бо, як засвідчив на прес-конференції 28 березня голова делегації спостерігачів Парламентської асамблеї НБСЄ пан Пітер Емері, вибори в Україні, в межах не дуже досконалого Закону України про вибори, відбулися без особливих порушень. Окремі зауваження, що виникли у спостерігачів, стосуються скоріше технічного боку процесу голосування. Зокрема пан Емері був здивований: по-перше, великою кількістю кандидатів на одну виборчу дільницю, по-друге, чому виборці повинні викреслювати цілі списки прізвищ, коли значно легше поставити галочку проти одного кандидата, по-третє, він зауважив, що за такої кількості кандидатів практично неможливо уникнути других і третіх турів, що також відбирає час у виборців. «Треба бути дуже вигадливим, щоб створити такий закон про вибори, який має Україна». Проте на запитання, чи можна вважати наш недосконалий закон спробою реанімувати стару владу, а також зеленим світлом для політичних махінацій, делегати одностайно заявили: «Хоч би який був закон, вирішувати все одно виборцям, а вони цього разу продемонстрували надзвичайну активність». За словами члена делегації від Росії В. Аверчева (член Державної думи Росії, член комітету з міжнародних справ), політична активність в нашій державі значно вища, ніж в Росії. Може, тому, що ми голодніші?

Одне слово, за будь-яких результатів на виборах народ України докорятиме, а може, й навпаки, — тільки собі. На щастя, більшість депутатських місць ще вільні. І демократичні сили держави, яка всьому світові вже сповістила, що збирається будувати саме демократію, мають шанси залишитися біля керма. А поки — попереду ще один тур... По суті, лотерея, в якій розігруватимуть небагато-немало — долю України.

Наталя ФІЛІПЧУК.

«По церквах і житлових кварталах не стріляти!»

Наприкінці березня 1944 року розгорнулися бої за визволення Буковини від німецько-фашистських загарбників. Декотрі з теперішніх істориків намагаються «підкинути» тезу про те, що ця операція була порівняно легка, бо ворог на той час уже був приречений на поразку. Порадив би таким добродіям погортати архівні документи, побувати на численних могилах загиблих воїнів. Бо це найпереконливіший аргумент на користь того, що бої за Буковину були тяжкі, кровопролитні, затяжні.

Не забуваймо й того, що важливим результатом Проскурівсько-Чернівецької операції було поновлення Державного кордону, об'єднання споконвічних українських земель, які опинилися під гнітом гітлерівських поплічників — румуно-королівських зайд.

Буковина рясно вкрита могилами. Разом з воїнами Радянської Армії в них лежать і бійці Чехословацького корпусу Людвика Свободи. В передмісті Чернівців Садгорі похований національний герой Чехословаччини Ян Налепка та його бойові побратими.

Нещодавно одна з російських газет вдалася до чергової брехні: мовляв, західняки чинять наругу над звитяжцями Великої Вітчизняної війни, хочуть викреслити з історії їхні ратні подвиги. Автором цієї «дези» хотів би сказати: приїжджайте на святкування 50-річчя визволення головного міста нашого краю від німецько-фашистських загарбників і вам стане сором за брехливі рядки. Буковинці пам'ятають тих, хто визволяв їх від зайд і душителів свободи. Водночас вони дивляться на тодішні історичні події не крізь рожеві окуляри. Бо було багато зашореності, викривлень. Ось чому я вирішив надати слово простому трудівникові війни, гвардії старшині запасу, колишньому механіку-водієві танка 45-ї танкової бригади, Героєві Радянського Союзу (одержав нагороду за визволення Чернівців) Григорію Богданенку.

— Ми наближалися до Буковини. Нас розділяв повноводий, розбурханий Дністер. З допомогою місцевих жителів знайшли брід для форсування річки. Танки переправилися швидко, без втрат. Одразу на правому березі зав'язався бій з ворогом. Супостат не витримав нашого натиску — поспішно відступив, кидаючи напризволяще техніку, поранених.

Через кілька годин ми досягли Чернівців. Перед нами постало чудове місто, розташоване на мальовничих горбах: добротні будинки, церкви, костьоли. На одній із дзвіниць танкісти засікли ворожого спостерігача. Доповіли про це командиру по рації й попросили дати згоду на те, щоб ліквідувати його пострілом з гармати. Та полковник Моргунов висловився категорично: «По церквах і житлових кварталах не стріляти! Не дозволю руйнувати цю красу!»

Я був радий за нашого командира: має чоловік душу. Наша бригада пішла в обхід і знищила ворожі вогневі позиції на околиці міста.

Вирішальний бій за Чернівці розгорнувся вранці 29 березня. Гітлерівці кинули проти нас велику кількість танків, намагаючись відтіснити за Прут. Але зупинити наш наступ їм не вдалося. З лівого берега нас підтримувала артилерія. Мій екіпаж знищив у цьому бою три машини ворога, з них одного «тигра». Потім прийшла на підкріплення 64-та гвардійська танкова бригада на чолі з Героєм Радянського Союзу Іваном Бойком. Ворог почав панічно тікати з міста.

У боях за Чернівці ми втратили багатьох бойових побратимів. За блискуче виконання бойових завдань мені присвоїли звання Героя Радянського Союзу. Ордени й медалі одержали всі члени мого екіпажу.

Далі були тяжкі, виснажливі бої за інші населені пункти. Нарешті, ми вийшли на кордон з Румунією, відновили прикордонні стовпи. Ніколи не забуду облич буковинців. Зі сльозами на очах дякували вони нам за визволення краю від чужинців.

Коли приїжджаю до Чернівців, не можу намилуватися на їхню красу. Теплі на душі від приємного спомину: добре, що нам тоді Бог просвітлив розум і ми не перетворили чарівне місто над Прутом на купу руїн. Обов'язково іду на могили своїх побратимів, схиляю в журбі сиву голову над їхнім прахом і кажу: хай буде ця земля вам пухом! Звертаюся й до всіх живих: покладіть на ці горбики квіти пам'яті.

Розповідь ветерана записав Василь БАБУХ.

Чернівці.

До візиту в Україну

Андре Уеллет — міністр закордонних справ Канади

30 березня — 1 квітня 1994 року Україну з офіційним візитом відвідає міністр закордонних справ Канади Андре Уеллет.

Андре Уеллет народився 6 квітня 1939 року в м.Сент Паскаль, Квебек. Середню освіту отримав у пансіонаті св. Луїса де Гонзака і в семінарії Квебеку. Має дипломи юридичних факультетів Оттавського та Шербрукського університетів,був президентом студентських асоціацій.

Обирався до парламенту країни, обіймав посади кабінету міністрів: начальника пошт, голови Таємної ради, урядового лідера Палати громад, державного міністра урбаністики, міністра державних робіт.

В 1985 році був призначений офіційним критиком Палати у справах транспорту, в 1988 році — зовнішніх справ, а в 1990 році — федерально-провінційних відносин. Очолював королівську комісію та два парламентських комітети з конституції Канади.

З 1977 до 1984 року був головним політичним організатором федеральної Ліберальної партії в Квебеку, а в 1992 році — співголовою Національного виборчого комітету Ліберальної партії.

4 листопада 1993 року Андре Уеллет призначений на посаду міністра закордонних справ Канади.

У ході перебування в Києві А.Уеллет зустрінеться з Президентом України Л.Кравчуком, міністром закордонних справ А.Зленком, міністром зовнішніх економічних зв'язків О.Слепичевим та міністром економіки Р.Шпеком.

Відбудеться підписання спільних українсько-канадських документів.

Прес-центр МЗС України.

Підсумки

БРЮССЕЛЬСЬКИЙ СТРИБОК

MEIN LAND: EUROPA

Україна наблизилася до своїх стратегічних орієнтирів

У приміщенні Комісії Європейського Союзу в бельгійській столиці завершилося обговорення кінцевого варіанта угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС. Члени робочих груп, незважаючи на те, що на переговорах з усіх принципових питань дійшли згоди, намагалися відшліфувати деякі формулювання так, щоб були повніше враховані побажання сторін. Напружена робота тривала майже до моменту технічного парафування документа заступником глави українського зовнішньополітичного відомства Олександром Макаренком та керівником департаменту ЄС, який займається зовнішньоекономічними питаннями з країнами СНД, Фокіоном Фотіадісом. Результат майже дворічної роботи (чотири раунди переговорів і дві консультаційні зустрічі експертів) великої групи українських фахівців та представників Європейського Союзу — основа для майбутнього єднання України з іншими європейськими народами. І, можливо, цей крок стане орієнтиром для поколінь і дасть остаточну відповідь на одвічне запитання: хто ми і з ким?

Україна першою з країн СНД підписала таку угоду з ЄС. Цей документ охоплює широке коло проблем і дає можливість значно поглиблювати співпрацю сторін, будувати нашій державі відносини з Європейським Союзом майже на тому ж рівні, що й асоційованим членам об'єднання.

Проте для нас переговори не були легкими. Вони мали свої спади і піднесення. Значно прискорило їх підписання відомої Тристоронньої заяви про ядерне роззброєння України. Адже зрозуміло, що протягом тривалого часу наші європейські партнери — хотіли вони того чи ні — зважали на дискусію, яка розгорнулася довкола ядерного арсеналу України, і не поспішали укладати будь-які документи з Києвом. Проте відбулося значне потепління. На прохання України Рада міністрів ЄС розширила мандат на переговори своїм представникам. Завдяки цьому в парафовану угоду було включено цілий пакет нових пропозицій української делегації. Київ добився реалізації свого бажання, щоб у політичній частині преамбули йшлося про підтримку ЄС суверенітету України й було сказано,що це сприятиме забезпеченню миру і стабільності в Центральній і Східній Європі та на континенті в цілому. Спостерігачі вважають, що таким чином угода обіймає і значну політичну палітру, яка визначає міцні й перспективні відносини України з ЄС. Палкі дискусії точилися довкола низки економічних питань. Українські експерти зокрема «боролися» за два досить чутливих види товару: металургійної та текстильної промисловості. Розуміючи перевантаженість європейського ринку, сторони домовилися розпочати спеціальні переговори щодо цього, а згодом підписати окремі угоди. У галузі транспорту, де ми маємо свої інтереси, знято обмеження. Однак в угоді не згадується про товари сільського господарства. Один з представників ЄС мене запевнив, що в цей складний час, коли багато фермерів західноєвропейських готові блокувати Брюссель, не варто зосереджувати увагу саме на цій проблемі. Адже час покаже, хто на що здатний і як діяти далі. Нереально, та й невигідно для нас за нинішніх обставин (неучленство в ГАТТ і невтішний стан економіки) форсувати запровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, бо це практично поставило б на коліна наших вітчизняних товаровиробників, які не витримають конкуренції з західними колегами. Проте це питання є в портфелі українських дипломатів, і можливість таких переговорів передбачено у 1998 році.

Угода, парафована українським міністром закордонних справ А.Зленком і Комісаром європейської Комісії з зовнішньоекономічних питань Л.Бріттеном в Брюсселі 23 березня, — унікальний приклад того, як в оптимально конструктивному руслі можна вести переговори. Недарма в Брюсселі представники нашого північно-східного сусіда активно цікавилися усім, що стосувалося двостороннього діалогу і самого документа, а деякі аналітики прокоментували досягнення домовленостей як «брюссельський стрибок України», бо «зроблено майже неможливе за надзвичайно короткий час». Для України важливо, що комісія дала своєрідний позитивний імпульс економічним реформам в нашій країні, при тому проголосила: розуміємо, підтримуємо і зацікавлені в Україні. А для нас це значить, що ми не самотні. Хоча все залежить якраз від того, що робитимемо для нашого добробуту і поваги іншими ми самі.

Як оцінюють досягнуті домовленості представники Європейського Союзу та України?

АНАТОЛІЙ ЗЛЕНКО, глава українського зовнішньополітичного відомства:

— Ми свідки історичної події і розглядаємо парафовану угоду як договірну правову основу для майбутнього широкого співробітництва. Зроблено перший крок для реалізації Римської угоди про можливість входження до ЄС будь-якої європейської країни. А це — наша мрія, прагнення і стратегічна мета.

ЛЕОН БРІТТЕН, Комісар європейської Комісії з зовнішньоекономічних питань:

— Цей документ відкриває нову еру наших відносин. У нас є нині всі можливості для широкої співпраці. Будуть створюватися нові спільні компанії, розширяться контакти підприємців. Підписання такого документа — це підтримка вільної демократичної України.

ВАН ден БРУК, член Європейської комісії, куратор зовнішньополітичних питань:

— Ми дали зрозуміти Києву, що зацікавлені в розвитку незалежної України і готові широко співробітничати з нею.

ВОЛОДИМИР ВАСИЛЕНКО, посол України в країнах Бенілюкса, ЄС та Раді Північно-Атлантичного співробітництва:

— Значення цього документа важко переоцінити. Проведено значну роботу. А тепер усе залежить від того, як ми будемо розвивати домовленості. Бо ж у цьому — наше майбутнє.

Тарас ПЕТРІВ.

Київ — Брюссель — Київ.

Графиня Уте Баудіссін певна:
навіть художники мають громадські доручення

Новітня українська традиція вимагає: презентація має передувати роботі, а не навпаки. І чим гучніша презентація, тим, за логікою речей, краще і плідніше працюватиметься. І Європа до нас стане ближчою... Але, як тактовно зауважує графиня Уте Баудіссін, бюрократизму вистачає і в Німеччині, і в Україні. Тому не завжди слід триматися традицій.

— Пані Баудіссін, Інститут Гете, представником якого ви є, розпочав діяльність в Україні нещодавно. А всього, починаючи з 1951 року, у 73 країнах світу з'явилося 157 його представництв.

— Так. Перший у Східній Європі регіональний Інститут Гете засновано в Румунії. На території колишнього СРСР перше на... представництво з'явилося три роки тому в Москві. До речі, майже одночасно з Вашингтонським. Оскільки організацією Вашингтонського Інституту займалась я, скажу, що бюрократичні перепони — лихо інтернаціональне.

— Будь ласка, кілька слів про завдання та діяльність Інституту...

— Метою Інституту Гете є популяризація німецької мови за кордоном та сприяння міжнародному співробітництву в галузі культури. Ми — незалежна напівдержавна організація. Інститут працює за договором між Міністерством закордонних справ Німеччини і (якщо говорити про київське представництво) за підтримки Посольства ФРН в Україні.

— Незабаром за сприяння Інституту Гете в столичній галереї «Київ» відбудеться виставка сучасної німецької графіки. З якими установами в Україні ви співпрацюєте і на здійснення яких спільних проектів можна чекати найближчим часом?

— Нещодавно зі Спілкою кінематографістів ми проводили ретроспективу фільмів Вернера Герцога. На черзі — показ фільмів німецького режисера Фасбіндера, що відбудеться в кінотеатрі «Зоряний». Плануємо гастролі відомих німецьких театрів.

Щодо мовних програм... У травні у Львівській державній бібліотеці ім. В.Стефаника відкриється читальний зал, де кожен відвідувач зможе познайомитися з німецькою літературою, як художньою, так і спеціальною. У вересні проведемо (до речі, вже вдруге) з'їзд викладачів німецької мови. Крім того, спільно з журналом «Всесвіт» влаштовуємо зустріч німецьких та українських поетів-ліриків.

— Культурні обміни чи не найбільше сприяють знищенню численних стереотипів (не обов'язково на побутовому рівні). З огляду на це чи передбачаються якісь заходи за участю українських митців у Німеччині?

— У ФРН досі багато хто уявляє вашу країну як маленького молодшого брата Росії. Певна, що згодом у берлінському Будинку світових культур Україна може бути представлена як цікава, невідома держава.

Через мистецтво, культуру ми можемо познайомитися одне з одним на більш високому інтелектуальному рівні. Відповідаючи на ваше запитання, скажу, що першим великим проектом Інституту Гете в Україні є організація у квітні виставки «Митці проти насильства», зокрема, у співробітництві з Українським домом. Вона супроводжуватиметься програмою показу фільмів, конференцією на тему «Мистецтво і політика».

Мушу сказати, що це надто смілива тематика з боку організаторів. І актуальна як ніколи. Я згодна, що художник не повинен втручатися в політику. Але впливати на політиків позитивно — його громадське доручення, якщо хочете.

— Тож коли відбудеться офіційна презентація Інституту Гете в Києві?

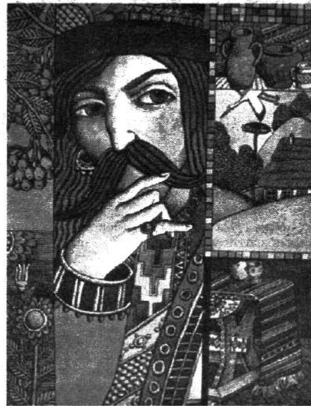
— Приблизно у вересні. У своє бюро на території КПІ ми в'їхали наприкінці лютого. До осені скомплектуємо медіатеку, куди зможемо запросити тих, хто цікавиться Німеччиною, насамперед викладачів німецької мови. Але на все потрібен час.

Розмову вела Ганна РОМАНЦОВА.

Фотофакт

Конкурс ілюстраторів

У Музеї книги, що на території Києво-Печерської лаври, проходить виставка ілюстрацій до дитячої літератури. На її відкритті було підбито підсумки міжнародного конкурсу книжкової ілюстрації, друге місце в якому посіла Наталя Кохаль. А всього пам'ятними призами та дипломами нагороджено 15 українських художників. Від організаторів лауреатів привітав посол Ісламської Республіки Іран в Україні Бекшан Мазахері та міністр культури України Іван Дзюба.

На знімку: лауреат конкурсу книжкової ілюстрації Наталя **КОХАЛЬ** та її робота.

Фото Юрія ШКОДИ.

МВС повідомляє

Загинув, рятуючи бездумних хазяїв

У пожеж вихідних не буває. Тож і цей ранок для сержанта внутрішньої служби Миколи Пиюренка та пожежного відділення Миколаївської СВПЧ-3, яке він очолював, розпочався черговим виїздом, одним з багатьох. І останнім у його житті...

Досвідчений командир відділення власноруч вимкнув електроживлення підвалу житлового будинку і тільки після цього дозволив підлеглим увійти до розжареного приміщення. В хід пішла вогнегасна техніка. А далі... Ось рядки з телетайпного зведення того дня до Головного управління пожежної охорони МВС України: «... в підвалі виявилася друга, самовільно влаштована електропроводка із живленням від квартири № 22 цього ж будинку, від якої і був смертельно уражений М.С.Пиюренко. Об 11 годині 10 хвилин, вже в лікарні, він помер».

Триває слідство. Але двом малолітнім дітям уже не повернуть батька ані розслідування, ані покарання винуватців.

Випадок, на жаль, непоодинокий. Пожежники дедалі частіше гинуть через підступну безтурботність тих, кого, власне, і рятують.

Сергій ВЛАСЕНКО.

Ювілеї

ПРО НЕРВИ ВІН ЗНАВ УСЕ

Минуло 90 років з дня народження Миколи Зазибіна, видатного українського нейрогістолога, члена-кореспондента Академії медичних наук, талановитого організатора науки та вищої медичної освіти.

У 1925 році він закінчив медичний факультет Донського університету, пройшов великий і славний шлях від препаратора до завідувача кафедри. Очолював кафедру гістології та ембріології в Івановському (1931-44), Дніпропетровському (1944-54) та Київському (1954-76) медичних інститутах.

Микола Зазибін став засновником нового оригінального напряму у вітчизняній нейрогістології, що вивчає закономірності вікових і реактивних змін периферичної нервової системи. Новаторський характер мали дослідження вченого про іннервацію рухливих структур.

Микола Зазибін створив провідну наукову школу, його кипуча дослідницька діяльність поєднувалася з педагогічною. Його науковими консультаціями користувалися численні морфологи нашої країни, а учні керували і керують кафедрами гістології та ембріології, морфологічними лабораторіями в Києві, Донецьку, Полтаві, Луганську, Івано-Франківську та Одесі.

Наукова конференція, недавно проведена в Українському державному медичному університеті, була присвячена пам'яті Миколи Зазибіна.

Юрій ЧАЙКОВСЬКИЙ,
завідувач кафедри гістології та ембріології Українського державного медичного університету, професор.

Продиктовано в номер

Дійшла черга і до шахт

Не виключено, що першим приватизованим вуглевидобувним підприємством у Донецьку стане шахта імені Горького. Принаймні, так вирішила нещодавно конференція незалежної профспілки гірників. Передбачається, що це буде акціонерне товариство відкритого типу.

Спіймали «золоту рибку»

Як повідомила прес-служба управління СБУ по Чернігівській області, внаслідок спільних розшукових дій підрозділів по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю Служби безпеки, управління внутрішніх справ та обласної прокуратури викрито і заарештовано заступника начальника обласної податкової інспекції Ю. Бардакова, який за хабарі сприяв комерційним структурам ухилятись від сплати податків. При проведенні обшуку у нього вилучено майже 16 тисяч доларів США. По факту зловживань порушена кримінальна справа. Обласна прокуратура проводить слідство.

Допомогти найбіднішим

Виконком Луцької міської Ради народних депутатів розробив і затвердив організаційні заходи з соціального захисту населення міста на 1994 рік. Передбачається, що у кількох магазинах Луцька діятимуть відділи безплатного харчування для хворих дітей першого і другого років життя із малозабезпечених сімей, на кошти місцевого бюджету харчуватимуться учні 1—5 класів, діти-сироти та діти, які залишилися без батьківського піклування, із малозабезпечених багатодітних сімей. Планується також розширити обсяг послуг в реабілітаційному центрі для дітей-інвалідів при міській дитячій поліклініці, вишукують можливості безплатного навчання обдарованих дітей з багатодітних сімей. Як і раніше, малозабезпеченим самотнім людям похилого віку восени безплатно виділять по одному центнеру картоплі, допоможуть у забезпеченні твердим паливом. Пенсіонери за віком матимуть цього року 50 відсотків знижки вартості послуг у лазнях міста. Для поліпшення торгівлі та здешевлення продуктів у місті відкриють фірмові магазини колгоспів, агрофірм і підприємств переробної промисловості, молокозаводу, м'ясокомбінату тощо. В рішенні велику увагу приділено ветеранам війни та праці, учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, багатодітним сім'ям. Передбачено і поховання померлих самотніх людей.

Рік з Леонідом Утьосовим

В Одесі почалася унікальна в музичній практиці акція — вечори циклу «З піснею по життю». Фонохрестоматія життя і творчості Леоніда Утьосова», завершення якої намічено аж на березень 1995 року, коли відзначатиметься 100-річчя з дня народження знаменитого співака. Кожний з вечорів, а відбуватимуться вони щомісяця, присвячується якомусь з етапів в біографії артиста. Лунатимуть записи пісень у його виконанні, фрагменти з утьосовських книг, спогади тих, хто добре знав Леоніда Йосиповича, демонструватимуться документи й речі з фонду музею-квартири Утьосова в Одесі. Перший вечір циклу засвідчив: земляки пам'ятають, люблять артиста, який так багато зробив для популяризації Одеси.

Поезія при повному аншлазі

Два вечори в Чернівцях при повному аншлазі проходили творчі звіти відомої української поетеси Ліни Костенко. Поважна аудиторія заворожила пані Ліну так, що вона, неговірка за натурою, охоче спілкувалася з буковинцями, читала їм свої нові твори. Організував цю чудову поетичну імпрезу відомий на Буковині концертний менеджер Семен Цидельківський.

Влітку і восени 1991 року в Україні склалася вкрай напружена ситуація із заготівлею зерна та сільськогосподарської продукції в державні ресурси. З цього приводу тодішній Прем'єр-міністр України В.Фокін неодноразово виступав по радіо і телебаченню. Уряд вживав заходи для стимулювання поставок зерна.

З метою підвищення матеріальної зацікавленості колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств і кооперативів у збільшенні поставок зерна урожаю 1991 року в державні ресурси та пізнішого забезпечення ним продовольчих і фуражних потреб 4 липня 1991 року Кабінет міністрів України прийняв постанову № 67 «Про стимулювання заготівель зерна урожаю 1991 року в державні ресурси». Цією постановою встановлювався порядок розрахунків за продаж державі зерна, визначалася система преміювання. За надплановий продаж зерна членам трудових колективів передбачалося продати 12 тисяч легкових автомобілів, 4 тисячі холодильників, 2 тисячі телевізорів, 1,6 тисячі відеомагнітофонів, 1,5 тисячі швейних машин, 3 тисячі пральних машин. У постанові зазначалося: «Реалізацію вказаних товарів здійснювати за умови продажу господарством зерна державі в обсязі, що перевищує досягнутий у 1986—1990 роках середньорічний рівень за нормативами згідно з додатком № 2».

27 листопада 1991 року на ім'я Прем'єр-міністра України В.Фокіна надходить лист, підписаний першим заступником міністра сільського господарства В.Ситником та головою Укоопспілки С.Бабенком, в якому говориться, що «у зв'язку із значним зменшенням валового збору зернових культур реалізувати вказані товари за передбаченими умовами неможливо». Виходячи з цього, В.Ситник і С.Бабенко писали: «Вважаємо за доцільне Міністерству сільського господарства України та Укоопспілці спрямувати невикористані товари народного споживання за здачу зерна на стимулювання працівників сільського господарства трудових колективів колгоспів, радгоспів, інших державних господарств, кооперативів, селянських (фермерських) господарств, які досягли кращих показників у виконанні державного замовлення з продажу насіння соняшнику, цукрових буряків, овочів, картоплі, м'яса, молока та інших продуктів сільського господарства в 1991 році, а також організаціям споживчої кооперації для стимулювання заготівель сільськогосподарської продукції, зданої сільським населенням». На цьому листі перший віце-прем'єр-міністр К.Масик 4 грудня 1991 року наклав резолюцію: «Погодитись». Таким чином цей підпис фактично перекреслював постанову Кабінету міністрів України № 67 і відкривав перед Міністерством сільського господарства України та Укоопспілкою дуже широкі можливості щодо розподілу дефіцитних товарів, передусім автомобілів.

Після того, як К.Масик поставив свою протизаконну резолюцію (не має повноважень особистим підписом відміняти дію постанови Кабінету міністрів України), в тексті листа рука якогось чиновника внесла незначну, на перший погляд, зміну. Кульковою ручкою після слів «сільського господарства» було поставлено розділовий знак — кому. Проте ця кома дала можливість ще більше розширити коло претендентів на легкові автомобілі, холодильники, відеомагнітофони... Вже наступного дня начальник управління прогнозування, економічного регулювання, технічного оснащення і виробничого обслуговування Міністерства сільського господарства Д.Ткачук надсилає в обласні управління сільського господарства листи, якими повідомляє, що «Кабінет Міністрів України дорученням від 04.12.91 р. № 233523—11 виділені згідно з постановою від 04.07.91 р. № 67 товари народного споживання і не використані під зерно дозволив реалізувати працівникам сільського господарства та трудових колективів колгоспів, радгоспів, інших державних господарств...». У цьому листі замість вписаної коми вже стоїть сполучник «та», який недвозначно розділяє «працівників сільського господарства» і «трудові колективи». Таким чином потенційними претендентами на придбання легкових автомобілів стають «працівники сільського господарства», а саме: службовці управлінь сільського господарства, відомств та інших установ. Оскільки коло претендентів різко збільшилося, збільшується і активність Міністерства сільського господарства. Міністр сільського господарства О.Ткаченко листом від 16.12.91 р. на ім'я Прем'єр-міністра України В.Фокіна повідомляє, що з виділених 12 тисяч автомобілів на 10.12.91 р. отоварено тільки 5 500 штук, тому «в міністерство щодня надходить велика кількість листів і скарг працівників сільського господарства та трудових колективів колгоспів і радгоспів, в яких висловлюється занепокоєння і обурення невиконанням зобов'язань уряду щодо стимулювання працівників сіл». Причина занепокоєння зрозуміла: з 1 січня 1992 року ціни на автомобілі мали зрости у кілька разів. Це було добре відомо апаратникам. Проте рядові трударі листів у міністерство не писали. Ріст цін стурбував передусім управлінців, заради яких в урядовому документі хтось поставив кому і виділив їх окремою категорією «працівники сільського господарства».

10 січня 1992 року перший заступник міністра сільського господарства В. Ситник подає в Кабінет міністрів черговий лист, яким повідомляє, що на 1 січня 1992 року «на стимулювання заготівель зерна врожаю 1991 року отоварено 5 593 автомобілі, або 49 %». Ї пропонує: «Враховуючи, що таке становище з отоварюванням автомобілями трудівників села може викликати негативні соціально-політичні наслідки, вважаємо за доцільне: «гарантувати реалізацію вказаній категорії населення недоставлених у минулому році легкових автомобілів за зерно в першому кварталі поточного року за цінами 1991 року і вишукати для цієї мети з бюджету відповідні кошти». Про те, що «такий стан з отоваренням легкових автомобілів... викликає багато скарг з боку працівників сільського господарства», писав Прем'єр-міністрові України В. Фокіну новий міністр сільського господарства і продовольства В. Ткачук 27.02.92 р. Прем'єр дає відповідне доручення міністрові фінансів, проте, за підрахунками останнього, для дотацій автомобілів потрібно було 1,2 млрд. крб. за станом на середину квітня 1992 року, а таких коштів у бюджеті не було. Справа продажу автомобілів працівникам сільського господарства періодично розглядалася в Кабінеті міністрів. Зрештою її провадження поклали на віце-прем'єра О. Слєпичева. Проте невгамовні міністр сільського господарства В. Ткачук і голова Укоопспілки С. Бабенко продовжували атакувати Прем'єр-міністра. 26 травня 1992 року вони писали В. Фокіну: «Питання настільки злободенне, що не терпить зволікання». При цьому високі штовхачі темної справи навели найважливіший, на їхню думку, аргумент, що товаровиробники і здавальники «посилаються на Ваші звернення по радіо і телебаченню в минулому році. Вирішити ці питання... Ви, Вітольде Павловичу, обіцяли і на зустрічі працівників сільського господарства України з Президентом України... Просимо Вас прийняти конкретне рішення з цього питання, щоб ми змогли проінформувати здавальників продукції». Особливу турботу про здавальників проявив перший заступник міністра сільського господарства і продовольства Л. Дунець, який 11 червня 1992 року направив у Міністерство економіки України категоричну вимогу: «Міністерство сільського господарства і продовольства України наполягає на поверненні боргу легкових автомобілів ринкового фонду для продажу передовикам виробництва, а також за надплановий продаж зерна та закупівлю м'яса й іншої сільськогосподарської продукції в 1990—1991 рр. заміною автомобілів «Жигулі» і «Москвич» на автомобілі, які виробляються на Україні, і просить вишукати можливість виділення додаткових бюджетних коштів на компенсацію вартості в зв'язку з лібералізацією цін». Л. Дунець навіть додав власний проект відповідної постанови Кабінету міністрів.

Настирливість дала свої результати. 4 липня 1992 року Прем'єр-міністр України В. Фокін видає розпорядження № 407-Р, яким здавальникам зерна і м'яса виділяється 8 790 автомобілів «Таврія», ЗАЗ-963М і ЛуАЗ-969. Раді Міністрів Республіки Крим, обласним держадміністраціям разом із Мінсільгосппродом України доручається організувати реалізацію легкових автомобілів «за роздрібними цінами, що діяли на 31 грудня 1991 року». Мінфін України зобов'язано «компенсувати торговельним організаціям за рахунок державного бюджету різницю між фактичними роздрібними цінами на момент придбання зазначених автомобілів і тими, що діяли на 31 грудня 1991 року». На виконання цього розпорядження в Міністерстві сільського господарства і продовольства під керівництвом і за безпосередньою участю першого заступника міністра Л. Дунця автомобілі розподілили між Республікою Крим та областями, і вже 16 липня 1992 року рознарядка за його підписом була надіслана в Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України. При цьому в рознарядку додатково включили ще 500 автомобілів для «переможців Всесоюзного соціалістичного змагання за успішне виконання завдань дванадцятої п'ятирічки».

Л. Дунець посилався на те, що ці 500 автомобілів передбачені були постановою ЦК КПУ, Ради Міністрів УРСР, Української республіканської ради професійних спілок і ЦК КПУ від 12 листопада 1986 р. № 389. Ніби й не було відомо першому заступникові міністра, що дія цієї постанови закінчилася разом з дванадцятою п'ятирічкою ще в 1990 році. Це, по-перше, а по-друге, як і ким у 1992 році в Мінсільгосппроді визначалися переможці всесоюзного соціалістичного змагання за підсумками роботи в 1986—1990 роках? І по-трете, невже перший заступник міністра незалежної держави України продовжує керуватися постановами неіснуючої партії?

23 липня 1992 р. Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України надіслало лист в усі облдержадміністрації з рознарядкою про виділені легкові автомобілі. 30 липня цього ж року Міністерство сільського господарства і продовольства України в усі управління сільським господарством облдержадміністрацій надіслало лист із вимогою «терміново забезпечити подання списків осіб, які не одержали автомобілі за зерно в минулому році... Реалізація цих легкових автомобілів проводиться за роздрібними цінами, що діяли на 31.12.91 р.» А ціни за станом на 10 серпня 1992 року були такі: «Таврія» — 330 тис крб., продавалася здавачам зерна і м'яса по 12 тис. 730 крб.; ЗАЗ-968 — 180 тис крб., продавався здавачам по 5 тис. 730 крб; ЗАЗ-968 — 180 тис. крб., продавався здавачам по 5 тис. 730 крб. Різниця виробничому об'єднанню АвтоЗАЗ компенсувалася з державного бюджету. Для порівняння: роздрібна ціна велосипеда в серпні 1992 року становила 5 тис. крб. Восени 1992 року ціни на автомобілі зросли втричі, а відповідно і збільшилися витрати державного бюджету на компенсацію різниці в цінах. Аж до грудня 1992 року автомобілі продовжували продавати здавачам зерна і м'яса вдвічі—втричі дешевше, ніж велосипеди.

В областях почалася найбільш відповідальна справа — розподіл автомобілів серед конкретних осіб. Як же ж їх розподіляли і в чиї руки потрапили в 1992 році легкові автомобілі, призначені здавачам зерна і м'яса державі, за кого так уболівали керівники Міністерства сільського господарства і продовольства?

Як свідчать матеріали перевірок, проведених з ініціативи Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю, практично в усіх областях і Республіці Крим допущено значні порушення в розподілі автомобілів. До списків на одержання автомобілів за пільговими цінами включалися керівні або відповідальні працівники місцевих органів влади, обласних і районних облсільгоспуправлінь, ремонтно-транспортних підприємств, голови сільських Рад народних депутатів та інших підприємств і організацій, виробнича діяльність яких не пов'язана з сільськогосподарським виробництвом. У списках на пільгове придбання автомобілів, зокрема, опинилися 1 працівник облдержадміністрації, 17 — райдержадміністрацій, 52 — управлінь сільського господарства, 147 — керівників районного рівня. Всього незаконно одержали автомобілі 562 особи (це стільки виявлено в ході перевірок). Найбільше порушень у розподілі автомобілів за пільговими цінами встановлено у Республіці Крим, Вінницькій, Чернівецькій, Одеській областях. Всього одне порушення в Харківській, по чотири в Житомирській і Рівненській об[ла]стях.

Серед порушників є представники Президента України в районах та їхні заступники. Зокрема, представник Президента України в Новопсковському районі Луганської області В. Шестопалов. Шляхом шахрайства придбав автомобіль і представник Президента України в Кам'янець-Подільському районі Хмель[ницьк]ої області В. Яремчук. Само[ві]льно включив себе в списки і перший заступник представника Президента України в Андрушівському районі Житомирської області Г. Тетерук. А от у Радехівському районі Львівської області одержали легкові автомобілі аж два заступники представника Президента України — В.Мудрик і Б.Джас — разом з іще одним працівником райдержадміністрації — В.Шулем. У Миколаївській області до списків на одержання автомобілів було включено директора Новобузького спиртзаводу Л.Лахтіонову як доярку колгоспу ім.Чкалова, а директор Очаківського райагропостачу Л.Авдеєнко значився як механізатор колгоспу ім.Леніна. В Сумській області бухгалтер райкому профспілки С.Скоробагата одержала пільговий автомобіль як колгоспниця з колгоспу «Більшовик» Путивльського району. З легкої руки обласних і районних держадміністрацій на пільгових умовах придбали автомобілі люди, які не мали жодного відношення ні до вирощення зерна, ні до виробництва м'яса. Серед них завідуюча дитячим відділенням Кам'янець-Подільської районної лікарні Н.Гурова, начальник Шепетівського відділу статистики В.Бондарчук, голова правління Андрушівського відділення комерційного банку М.Пустовіт та багато інших.

АВТОМОБІЛЬНА АФЕРА ДЕРЖАВНОГО МАСШТАБУ

Про перевірку законності виділення легкових автомобілів за продаж державі зерна і м'яса

За документами на пільгове придбання легкових автомобілів значиться, що заступники начальника Вінницького обласного сільгоспуправління В. Франков, П. Саїнчук, начальник відділу П. Радалюк, головний бухгалтер Д. Мартинюк, заступник начальника облдержзаготінспекції О. Радомський, заступник голови спілки «Вінницяплодоовочпром» І. Трофимов та ряд інших начальників отримали автомобілі як «передовики виробництва і переможці соціалістичного змагання».

В лідерах за кількістю порушень і Львівська область. Тут незаконно отримали автомобілі заступник начальника обласного фінансового управління О. Демків, начальник відділу управління внутрішніх справ І. Костич, керівні працівники обласного управління сільського господарства І. Іващик, С. Табачников, В. Негода, О. Стефанишин, Й. Бугнар, З. Черник та інші. А вся заслуга Львівської домогосподарки М. Михальської полягала, очевидно, в тому, що вона дружина заступника начальника обласного управління сільського господарства.

При перевірках були встановлені факти перепродажу придбаних на пільгових умовах автомобілів. Через підставних осіб придбали автомобілі представник Президента України в Новопсковському районі В.Шестопалов та його заступник В.Дрюгін. Підставною особою виявився і касир Сарненського комбінату хлібопродуктів Рівненської області О.Мелещук, який придбав на пільгових умовах «Таврію», зареєстрував її в ДАІ 3 жовтня 1992 р., а вже 16 листопада цього ж року зняв її з обліку і продав жителю м.Києва Л.Ніколенку, котрий брав особисту участь у розподілі автомобілів. Подібним чином діяв і диспетчер колгоспу «Вільна Україна» Дубенського району Рівненської області М.Ходарчук, зареєструвавши придбаний автомобіль ЗАЗ-968М в ДАІ 13 жовтня 1992 р. і цього ж дня здавши його до комісійного магазину м.Рівного. Подібні випадки є і в ряді інших областей.

Начальник Новобузького районного управління сільського господарства М.Кулинич придбав автомобіль замість голови колгоспу «Прогрес» Г.Дона, котрий від нього відмовився. Якщо вірити листу голови колгоспу ім.Шевченка Бродівського району на Львівщині М.Глаби, то він теж відмовився від пільгового автомобіля, хоча про сам факт його виділення правління колгоспу нічого не знало. За особистого сприяння представника Президента України в Бродівському районі Є.Пущика автомобіль, від якого дивним чином відмовився колгосп ім.Шевченка, не менш дивним чином одержала райдержзаготінспектор Г.Дяк, хоч не мала на це жодного права.

У ході перевірки виявлено два випадки, коли одна особа примудрилася одержати на пільгових умовах аж два автомобілі. Так, головному зоотехнікові радгоспу «Садовий» Новоодеського району Миколаївської області Г. Гаврилюку було виділено з фонду за здане державі зерно автомобіль «Таврія», а через споживчу кооперацію, як індивідуальний здавальник картоплі, він отримав ще й «Запорожець». Подібним чином придбав два автомобілі і голова колгоспу «Радянська Україна» Корецького району Рівненської області В. Совпенець.

Перевіркою дотримання законності розподілу легкових автомобілів в системі Укоопспілки встановлено багато порушень при розподілі автомобілів на пільгових умовах за здавання м'яса. Із 2419 здавальників 358 одержали легкові автомобілі незаконно. Наприклад, у Миколаївській області виявлено 11, а в Донецькій — 6 громадян, які одержали автомобілі за пільговими цінами, хоча зовсім не здавали сільгосппродукції. Серед тих, хто не здавав м'ясо чи зерно, а все-таки одержав автомобіль, були заготівельники із Звенигородки Черкаської області, голови Криничанської і Покровської райспоживспілок, начальник відділу Дніпропетровської облспоживспілки, директор друкарні з м. Нова Одеса А. Чернявський, працівники Миколаївської облспоживспілки В. Гавкін, А. Евтушенко, А. Кривко, А. Липський та інші.

За завданням Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю автомобільну аферу, яка завдала державі збитків більш як на мільярд карбованців у цінах 1992 року, розслідували органи Міністерства внутрішніх справ, Міністерства фінансів і Генеральної прокуратури України.

За матеріалами перевірок вжито заходів для відшкодування завданих державі збитків. На 1 вересня 1993 року частково або повністю відшкодували державі збитки 184 особи на загальну суму 82 млн. 552 тис. крб. За фактами виявлених зловживань та фальсифікацій документів органи прокуратури порушили 19 кримінальних справ. Органи внутрішніх справ передали в прокуратуру матеріали відносно ще 227 чоловік, які незаконно одержали автомобілі за пільговими цінами. Крім цього, в суди подано 181 позов на загальну суму 93 млн. крб. У зв'язку з великим обсягом роботи перевірка з цього питання ще триває.

Звільнені з посад представник Президента України в Кам'янець-Подільському районі Хмельницької області В. Яремчук, перший заступник представника Президента України в Андрушівському районі Житомирської області Г. Тетерук. Показова в цьому відношенні робота, проведена в Луганській області. За матеріалами перевірки заступнику представника Президента України в області Б. Супіханову оголошено догану, 10 службових осіб обласного і районного рівня звільнені з роботи. Серед них начальник обласного управління сільського господарства В. Єна, представник Президента України в Новопсковському районі В. Шестопалов, начальник сільгоспуправління цього ж району В. Дрюгін, перший заступник представника Президента України в Старобільському районі П. Заїка, заступники представників Президента України в Марківському і Станично-Луганському районах В. Мельник та А. Жевнєв і ще цілий ряд відповідальних службових осіб. Проти винуватих порушено кілька кримінальних справ, кілька справ передано до суду. 20 осіб, які безпідставно одержали автомобілі, відшкодували в бюджет різницю в цінах на загальну суму 6,5 млн. крб. Суворе й аргументоване розпорядження представника Президента України в Луганській області Е. Хананова з приводу зловживань при розподілі автомобілів було доведено до всіх районів, його виклад надруковано в місцевій пресі.

Порушень при виділенні автомобілів у Луганській області було 25 — рівно стільки ж, скільки й у Львівській області. Але яка різниця у підході до виявленого беззаконня! Розпорядженням представника Президента України у Львівській області С. Давимуки від 09.07. 93 р. № 583 «за допущені порушення... начальникові головного управління сільського господарства і продовольства Р. Дільному та начальнику інспекції з заготівель і якості сільськогосподарської продукції І. Іващуку оголошено догани. Заступникам глави обласної державної адміністрації І. Бутрину та М. Гладію звернено увагу». Оце і все. Оце так покарали людей, які, мов справжнісінькі шахраї, келейно і незаконно ділили автомобілі, хапали їх собі особисто, своїм друзям і приятелям. За кричуще беззаконня, яке завдало державі великих фінансових і моральних збитків у складний для неї час, підірвало довір'я народу до влади, винуватцям «звернено увагу». А як може бути інакше, коли прокурор області, радник третього класу З. Котик виступає в ролі адвоката облдержадміністрації? В листі від 09.06.93 р. № 7-16/31-93 він вдається до виправдання дій львівських високих чиновників. «Незважаючи на те, — пише З. Котик, — що службовими особами облсільгоспуправління (Гладій М.В., Дільний Р.В.), облдержзаготінспекцій (Іващук І.Й., Негода В.П.), облдержадміністрацій (Бутрин І.І.) були допущені порушення порядку реалізації автомобілів працівникам сільського господарства, відповідно до розпорядження Кабінету міністрів України від 04.07.92 р. № 407-Р, однак у ході перевірки не встановлено, що ці порушення допускалися ними з корисливої чи іншої зацікавленості або шляхом отримання хабарів. А тому прокуратура області 04.06.93 р. винесла постанову про відмову в порушенні кримінальної справи через відсутність в їхніх діях складу злочину».

Що на це можна відповісти радникові юстиції третього класу? Щодо хабарів, то це річ майже недоказова, тому прокурору області можна було б про них і не писати. А ось щодо інших зловживань і порушень закону, то їх видно всім, крім прокуратури. Хоча б таке. Згаданий З. Котиком один з керівників облзаготінспекції В. Негода сам особисто записав себе у заповітний список претендентів на пільгове одержання автомобіля і свого друга С. Табачникова туди ж вписав без будь-якого узгодження (так він сказав членам Комісії) і, звісно, як пише прокурор, без «корисливої чи іншої зацікавленості або шляхом отримання хабарів». Крім цього, звертаємо увагу прокурора на те, що виділені відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 04.07.92 р. № 407-Р автомобілі повинні були реалізовуватись лише членам трудових колективів за продаж державі зерна та здавання споживчій кооперації м'яса. Саме за надплановo здане зерно і м'ясо держава в такий скрутний час виділила здавачам 2,6 млрд. крб. на покриття різниці у вартості автомобіля. Ні згадуваний З. Котиком його приятель І. Іващук, ні керівники облдержзаготінспекції В. Негода й С. Табачников, ні львівська домогосподарка М. Михальська, ні інші шахраї не були членами трудових колективів, які вирощували і здавали державі надпланове зерно і м'ясо. Ці люди просто привласнили автомобілі тих, хто дійсно мозолями їх заробив. Про решту 21 порушення можна детально і не говорити — все одно при такому покровительстві державного радника юстиції третього класу толку мало. Мало толку ще й тому, що неефективно попрацювало в цьому напрямку і обласне управління внутрішніх справ. Та й яка може бути ефективність, коли сам його керівник — генерал-майор І. Мотринець — доклав особистих старань до незаконного розподілу автомобілів? Саме Іван Михайлович на бланку УВС писав клопотання представникові Президента у Львівській області С. Давимуці про виділення з фондів здавачів зерна і м'яса легкового автомобіля співробітникові УВС І. Костичу. Протиправне прохання керівника правоохоронних органів області глави облдержадміністрації, основним обов'язком якого є контроль за додержанням законності, було незаконно задоволено. Про що ж далі говорити? Але і мовчати не можна. Бо, як написав у Комісію Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю житомирець В. Киселевич, «не шкода тих машин — просто гидко дивитися на цей зухвалий «беспредел».

Автомобільна афера показала, що порушення чинилися згори донизу — від Кабінету міністрів до сільської Ради. Ці зловживання завдали економіці немалих збитків, але ще більшим є моральна шкода, адже вони підірвали довір'я народу до влади. Головний висновок з цієї історії напрошується один: при владі мають бути не обтяжені жадобою влади і особистої наживи особи, а чесні й порядні люди, для яких турбота про народ і Україну — головне.

В. СЛЄСАРЕНКО,
Д. ЧОБІТ,
народні депутати України.

Економічний експеримент

Юрій БОЧКАРЬОВ:

«Спробуємо встати...»

У лютому Указом Президента України обласним державним адміністраціям Дніпропетровської, Донецької, Запорізької та Луганської областей були делеговані додаткові повноваження щодо управління майном, що перебуває у загальнодержавній власності. Одним з ініціаторів економічного експерименту був представник Президента України в Запорізькій області **Юрій БОЧКАРЬОВ.** Йому слово.

— Коли ми почали просити ці повноваження, становище в економіці України було зовсім іншим, ніж нині, — каже Юрій Георгійович. — Судіть самі: у січні-березні 1993 року загальний обсяг виробництва продукції по області становив 96—98 відсотків до рівня 1992 року. З квітня по листопад включно ми вийшли на 105—108 відсотків. Рік закінчили з обсягом 103,9. На Україні торік досягти приросту обсягів виробництва вдалося лише нашій області.

Але ми не відмовилися від своїх намірів і переконань і після того, як у грудні обсяги виробництва порівняно з рівнем річної давності становили 94,5 відсотка, у січні — 75,6, у лютому — 68,7. Вісім місяців ми добивалися прийняття рішення про економічний експеримент. У чомусь стали вже й незручними. І отримали його в той момент, коли економіка не те що похитнулася, а повністю «лягла». Що робити? Спробуємо встати.

Повірте, можливість нинішньої економічної ситуації ми припускали ще торік у квітні-травні. Саме тоді і висловили Президентові думку про те, що може статися колосальний «тромб» у фінансово-кредитній системі. Назвали і головну причину — систему управління в державі. Але не систему державного устрою взагалі, а лише управління, що стосується виживання нашої держави. Навряд чи хтось заперечуватиме, що «виживання» з економічної категорії вже перейшло в політичну. Було добре видно, що три головні міністерства України: промисловості, машинобудування і конверсії, сільського господарства та продовольства не в змозі керувати масою досить розвиненого промислового потенціалу. Президент підтримав пропозиції області й дав відповідне доручення Кабінету міністрів...

Другий указ Президента був підписаний 21 лютого, з цього ж дня експеримент і почав діяти. Одним із перших і конкретних кроків стало наше втручання в процеси корпоратизації. Адже коли галузеві міністерства побачили, що ми наполягаємо, щоб нам віддали управління підприємствами, деякі з них почали прискореними темпами — майже бігом — проводити корпоратизацію підлеглих підприємств. Зовсім не підготувавши їх до цього, без будь-яких бізнес-планів, намагалися «сховати» підприємства від управління з області. Таку «корпоратизацію» ми зупинили. Все має робитись цивілізовано, з баченням перспективи.

Ні для кого не секрет, що перший указ про експеримент не запрацював насамперед через блокування його тими ж галузевими міністерствами. Адже нам було передано левову частку функцій міністерств і потрібність деяких із них з часом опиниться під великим сумнівом.

До речі, для реалізації першого указу ми створили координаційну раду, куди ввійшли представники Президента та голови обласних Рад. На її засіданнях і вироблено пропозиції, які лягли в основу ще двох указів Президента: про зміни до указу про корпоратизацію підприємств (до числа їх учасників включено представників обласних адміністрацій) та про подвійне підпорядкування регіональних відділень Фонду державного майна.

Хотів би підкреслити ще одне. За великим рахунком сьогодні наша спроба вже не експеримент. Це — намагання створити нову систему управління в державі. Переконаний: дороги назад не буде. Ось чому на наші зусилля зацікавлено дивляться Харківська, Миколаївська, Львівська, Івано-Франківська області. Там також приходять до висновку, що назване сьогодні експериментом — шлях до нормального розвитку України.

Швидких змін не буде. Різкого повороту — тим більш. Ось ми розробили бізнес-план економічного й соціального розвитку області. Знаємо, які галузі слід розвивати, куди кидатись. Напрацьовано 18 конкретних проектів. Але у нинішній ситуації ми визначили в області два пріоритети — сільське господарство та енергетику. Проаналізували стан 18 найбільших підприємств області: немає реалізації, надто дорога продукція... І бачимо, що чимало обладнання і виробів дешевше купити на стороні. Отже, деякі підприємства будуть закриватися. І за нашою ініціативою також. Так чи інакше, а безробітних, очевидно, буде більше, ніж передбачалося. Зрештою, на кінець лютого 52 відсотки персоналу основних промислових підприємств перебували в неоплачуваних відпустках.

Якщо ж врахувати, що згідно з директивними документами Кабінету міністрів фонд споживання з 1 квітня буде розраховуватись не з обсягів виробництва, а з обсягів реалізації, неважко передбачити наслідки.

Ще про енергетику. Електростанції нашої області можуть виробляти 50—52 мільярди кіловат-годин електроенергії на рік. За повної завантаженості всієї промисловості й сільського господарства область споживала за рік до 20 мільярдів кіловат-годин. Та сьогодні ми на такому рівні виробництва електроенергії, що навіть обмежені власні потреби не забезпечуємо. Нині ми — чотири області — скоординовано займаємося проблемою забезпечення електростанцій паливом. Точніше, продовжуємо цю справу, розпочату ще після підписання договору про співробітництво чотирьох областей.

Повноваження, які отримали наші держадміністрації 21 лютого, дають нам великі права. Але накладають ще більшу відповідальність. Кивати на Київ уже не доведеться. Ми, на жаль, не знайшли підтримки щодо схеми формування обласних бюджетів. Минулого року 71 відсоток усіх доходів, отримуваних усіма структурами області, залишався у нашому розпорядженні. І жили ми без будь-якого шику: постійно не вистачало грошей. Нинішнього року в розпорядженні області буде до 32 відсотків. Верховна Рада зробила бюджет бездефіцитним, «роздала» всім областям держави абсолютно однаковий відсоток відрахувань від усіх доходів. Отже, маючи однакові відсотки й різну структуру економіки, області житимуть по-різному. Ми серед тих п'яти областей, які «віддають». І віддаємо майже 900 мільярдів карбованців. Так що жити нам з колосальними правами буде дуже важко. І ніхто, окрім нас самих, не полегшить нашої долі. Задля того, щоб не дублювати одні й ті ж роботи і зусилля, на рівні чотирьох областей ми вже координуємо і політику, і дії, щоб утримати стабільність в регіоні, підняти її економіку, поліпшити життя людей.

І останнє. Якщо наші області запрацюють ефективно, то це стане базою для відродження всієї економіки. Це — головне завдання, яке маємо виконати. Ніяким сепаратизмом, чого декому хочеться, тут і не пахне.

Записав
Володимир ДУПАК.

Запоріжжя.

Продиктовано в номер

Головне, що немає бар'єрів

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Канаді В.Батюк зустрівся з міністром закордонних справ Канади Андре Уеллетом перед його офіційним візитом до України.

Кажучи про цілі свого візиту до Києва, А.Уеллет наголосив, що уряд Канади має намір розвивати відносини особливого партнерства з Україною, сприяти демократичним реформам і переходу України до ринкової економіки, тим паче, що між значною частиною населення Канади та українським народом немає мовних бар'єрів, існують родинні зв'язки.

Реагуватимуть

Сенат конгресу США без дебатів і без підрахунку голосів схвалив поправку сенатора-республіканця М.Макконнелла щодо політики США стосовно Росії. Вона відбиває думку конгресу й не має обов'язкової сили для адміністрації.

До розділу документа, де йдеться про витрати на оборону та ведення зовнішньої політики, включено таке положення: «Сполучені Штати чинитимуть опір, використовуючи відповідні заходи, спробам Російської Федерації залякати, застосувати військову силу чи економічний тиск для створення сфери впливу в колишніх республіках Радянського Союзу, в Балтії, в Центрально- і Східноєвропейських країнах відповідно до положень, що містяться в законі про підтримку свободи та законі про асигнування на допомогу іноземним державам у 1994 році».

На «Байконурі» старі господарі

Двадцять три російсько-казахстанські документи щодо співробітництва в політичній, економічній і військовій сферах підписано сьогодні в Кремлі за підсумками переговорів державних делегацій двох країн, очолюваних президентами Б.Єльциним і Н.Назарбаєвим.

Президент Росії і Президент Казахстану поставили свої підписи під договором про подальше поглиблення економічного співробітництва та інтеграції, меморандумом про основні принципи вирішення питань, пов'язаних з громадянським і правовим статусом громадян Казахстану, які проживають на території РФ, і громадян Росії, які постійно проживають на території Казахстану, договором про військове співробітництво, угодою про стратегічні ядерні сили, тимчасово розташовані на території Республіки Казахстан.

Б.Єльцин і Н.Назарбаєв підписали також угоду про те, що космодром «Байконур» буде орендовано російською стороною на 20 років з пролонгацією ще на 10 років. Сума орендної плати за космодром становитиме 115 млн доларів на рік.

Заворушення — не вихід

У найбільшому місті ПАР Йоганнесбурзі спалахнули масові заворушення зулуського населення. Вони були спричинені рішенням заступника голови ради зулуських вождів та старійшин Трансваля провести в місті мітинг на захист вимоги короля зулусів Звелітхіні створити в Наталі суверенну монархію. Мітинг перетворився на масові погроми. Погромники нападали на поліцейських, намагаючись відібрати у них зброю. Згідно з даними, що надійшли, не менш як п'ять чоловік убито, вісім поранено, коли «демонстранти» спробували атакувати штаб-квартиру африканського національного конгресу (АНК). Як повідомив міністр законності й порядку ПАР Х.Кріл, для стримання насильства і встановлення контролю над ситуацією до Йоганнесбурга терміново відправляють поліцейські підкріплення.

ЧУТКИ Й РЕАЛЬНІСТЬ

Москвою знову розповсюджуються чутки про переворот. Це тут буває зовсім навіть нерідко. В журналістських колах чимдалі гучніше останнім часом стали говорити про «хворобу Єльцина», про те, що його соратники хочуть піти слідами Руцького, але іншими методами. Загалом, чуток більшало. І як висновок цього стала публікація в «Общей газете» Єгором Яковлевим якогось донесення, нібито високі громадянські і армійські начальники задумали Бориса Миколайовича відправити «на заслужений відпочинок».

Сталося це 16 березня, коли текст цього донесення (у різних варіантах) уже гуляв по руках. Подейкували, що процес «імпічмент-94» має початися з якогось виступу політика, котрий перебуває в тіні. Він нібито й збирався повідомити 10 березня світові про нездоров'я Єльцина і його «зловживання спиртним».

Усі ці розмови, напівнатяки не коштували б і копійки, якби не відбувався сьогодні в Москві ланцюжок несподіваних подій.

Образившись на Ніксона, Борис Миколайович все ж таки пробачив норовистому американцеві. А його прес-служба навіть повідомила про намір провести-таки зустріч. Але, на жаль, у Єльцина так мало часу і так багато справ, констатували засоби масової інформації з посиланням на цю саму єльцинську прес-службу. За кілька годин (знову ж таки з посиланням на прес-службу) причину неможливості зустрічі пояснили смертю тещі Президента. А ще через кілька годин сам Борис Миколайович, якого проводжали близькі друзі і спеціально зібрані журналісти, несподівано відбув до Сочі: «не лікуватися, а працювати й відпочивати».

Скоріш за все не по-весняному холодна московська погода примусила так само несподівано залишити столицю протягом кількох днів багатьох з тих, хто сяяв і продовжує сяяти на політичному олімпі. Показав приклад Михайло Горбачов, котрий відлетів до Тайбею майже на дві доби раніше, ніж збирався. Віктор Черномирдін, якому автори безіменного донесення відводили роль «тимчасового президента», рушив слідом за Чубайсом і Завірюхою до Нижнього Новгорода вивчати досвід розбудови розвинутого капіталізму в окремо взятій провінції. Містами й селами роз'їхалися, немов домовилися, багато хто з інших відомих політиків. Винятком є лише міністр оборони Павло Грачов. Це він пояснив просто: під час відсутності Президента потрібен особливо ретельний контроль за стратегічними силами. Нібито Грачов ніколи разом з Єльциним не виїжджав раніше.

Але найбільш пікантна історія відбулася з тільки-но призначеним шефом Федеральної служби контррозвідки С. Степашиним. Ця людина, котра випромінювала здоров'я, раптом несподівано лягла до лікарні. Причому, сталося це після розмови в кабінеті Єльцина.

Далі — більше. Думські депутати, які чимдалі більше заходили до глухого кута з обговоренням президентського послання Федеральним зборам, протягом півгодини це послання зовсім несподівано для всіх схвалили. Дебати в Думі супроводжувалися заявами Володимира Вольфовича про воєнний переворот, що готується. Сенсацію піднесли світові й лідери антиельцинської опозиції, заявивши про створення громадського руху «Згода в ім'я Росії».

Ще більш дивно повівся ТАРС. Кимось уповноважений всі ці останні дні мовчати, 22 березня раптом вибухнув цілою серією гучних спростувань. Спочатку розповсюдив телетайпами дайджест іноземних газет, сенс котрого: чутки про новий путч примусили занепокоїтися Захід і спричинили деяке збентеження у Росії. Потім процитував обуреного Черномирдіна, котрий застав Єльцина в Сочі в чудовій формі, а також розлюченого на наклепників Полтораніна.

Все це дивне мовчання протягом десяти днів, котре зрештою змінила хвиля коментарів і спростувань, спричинило ще більше нерозуміння у російської громадськості, ніж поява чуток про «усунення Єльцина», що готується.

Історія, можливо, й не вимагала б такої пильної уваги, якби не була вона типова для російського політичного життя останніх місяців. Нервозність, що почалася ще з часів сьомого з'їзду нардепів старого скликання, супроводжує боротьбу за владу в Москві невпинно. І важко сказати, хто ж лідер у цій боротьбі і яка роль тієї чи іншої особи в нагнітанні ситуації. Пан Козирєв змагається у галасливих промовах з паном Жириновським, комуніст Зюганов закликає до багатопартійної демократії, а комуніст Рибкін — більше того — заявляє, що він давно вже прихований соціал-демократ. Але всі вони без винятку твердять про якусь «особливу роль» Росії, і не тільки на території колишнього СРСР, в країнах Варшавського пакту, що розвалився, а й у світі.

Тим часом на тлі політичного галасу блякнуть інші події, як на мене, більш важливі і серйозні. Навіть міністри черномирдінського кабінету починають визнавати, що економіка Федерації перебуває на краю прірви, і немає покищо жодних серйозних причин для оптимізму. Нічим завершилося перебування в Москві виконавчого директора Міжнародного валютного фонду Мішеля Камдессю. Даремно той же ТАРС поспішив повідомити про надання чергового кредиту. Поки що є тільки угода про наміри. Російський прем'єр висловив припущення, що до кінця року долар коштуватиме три тисячі карбованців. Як і раніше, у передстрайковій готовності численні трудові колективи видобувних галузей, котрим постійно затримують виплати грошей. Але це, й багато що інше — немов у тіні.

А російська столиця продовжує обговорювати чутки про черговий «путч, що не відбувся».

Петро ПАНАСЕНКО.

Москва.

Фотофакт

Перша в світі вишивана реклама прикрашає вулицю одного з швейцарських міст. Автор плаката, присвяченого знаменитому настоянному на 42 травах лікеру, — Хільде Штарк (на знімку). Рецепт старовинного напою «Аппенцеллер Альпенбиттер» був колись винайдений жінками — знавцями лікувальних трав.

Фото КЕЙСТОН.

Власкори повідомляють

ВИЩА ШКОЛА В КИРГИЗСТАНІ: ДЕДАЛІ НИЖЧЕ ТА Й НИЖЧЕ

У відповідь на спроби частини студентів та викладачів вузів Киргизстану оголосити страйк у Бішкеку створено асоціацію працівників і учнів вищої школи.

За словами одного з керівників ініціативної групи професора Киргизького державного інституту мов і гуманітарних наук Валерія Вакуленка, мета асоціації — відстоювати в рамках закону права і соціальні гарантії працівників вищої школи. Серед основних причин невдоволення називають непродумані структурні реорганізації у вузівській системі, що негативно впливають на якість освітнього процесу і залишають за бортом частину талановитих викладачів та здібних студентів. До цього слід додати погіршення матеріальної і методичної бази вищої школи, падіння в республіці престижу вищої освіти та багато інших проблем.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Вісті з діаспори

ВІК ВЕЛИКИЙ, ОСОБЛИВО ДЛЯ ГАЗЕТИ

Щоденна газета Українського народного союзу «Свобода», що виходить у Джерсі-Сіті (США), відзначає століття існування за межами Батьківщини. Навіть в Україні немає жодної газети з таким віком, як у «Свободи». Засновником, власником і першим редактором видання був священик української греко-католицької церкви Григорій Грушка. Особливість «Свободи» ще в тому, що це єдине українське щоденне видання діаспори, яке виходить понад п'ятнадцятитисячним тиражем. Свого часу газета підтримувала видання «Енциклопедії українознавства». Зусиллями газети також було зібрано необхідні фонди на відкриття кафедри українознавства при Гарвардському університеті.

БРАКУЄ НОВОЇ ІММІГРАЦІЇ

Під заголовком «Нам потрібно 10 тисяч нових іммігрантів щороку» незалежний тижневик «Україна і світ» (Торонто, Канада) опублікував статтю президента Канадсько-української імміграційної служби Богдана Микитюка, в якій він обстоює думку, що тільки нова хвиля імміграції з України до Канади допоможе українській діаспорі зберегти свою ідентичність. Оскільки процеси асиміляції набирають сили, кількість українців у Канаді катастрофічно зменшується, а головне, підкреслює автор, вони втрачають вплив на політику канадських урядових кіл (раніше це робилось через депутатів українського походження у федеральному парламенті). Про зменшення української етнічної групи свідчить те, що, приміром, у Торонто українці (за кількістю етнічного населення) з четвертого місця «з'їхали» на шістнадцяте.

«ПОРОГИ» ДО ПІЗНАННЯ

Об'єднання українців у Чехії (ОУЧР) видало друком перший номер ілюстрованого журналу «Пороги», який виходитиме щоквартально. Багато сторінок журнал відводить хроніці організаційного та культурно-мистецького життя ОУЧР, а також інформації про життя українців у західній діаспорі та в Україні. Друкуються листи, спогади та враження про поїздки в Україну.

Коротко

КАЯТИСЯ НЕМАЄ ЧОГО

Про рішучість Куби й надалі проводити «наступальну» зовнішню політику заявив міністр закордонних справ цієї острівної держави Р. Робайна Гонсалес. «Ми не маємо наміру миритися з ситуацією, коли країну намагаються примусити постійно виправдовуватися», — сказав глава кубинського зовнішньополітичного відомства. Щодо перспектив нормалізації відносин із США, то міністр вказав на неприйнятність для Куби яких-небудь попередніх умов у цьому процесі, за якими можуть піти односторонні поступки.

Чи потрібен економістові Врубель?

Освіта

Голодомори, чорнобилі, дикий ринок, політиканство... За цими реаліями — мільйони й мільйони життів, відданих у жертву... Кому? І заради чого? Бездуховному суспільству ніколи не знайти відповіді на ці запитання. Бо в ньому цілі завжди виправдовують методи.

А в якому суспільстві живемо ми і в якому житимуть наші діти? Повсюдне недооцінювання духовної, передусім морально-естетичної, культури, теоретизування довкола реформування гуманітарної освіти, запобігання перед матеріальними цінностями не вселяють особливого оптимізму. Візьмемо хоча б естетичне виховання в негуманітарних навчальних закладах. Колись у Київському економічному університеті, як і в багатьох інших вузах, на противагу уніфікованим заорганізованим методам виховання створили мистецький клуб «Шпаківня». Уже чверть століття він служить центром спілкування студентів-економістів і викладачів з професійним мистецтвом. Керівник клубу кандидат економічних наук Світлана Кудрицька, людина різнобічних наукових і культурних інтересів, тепло згадує вечори-зустрічі з художниками К.Трохименко, В.Батюшковим, письменниками І.Драчем, Ю.Щербаком, Р.Казаковою, музикантами і співаками Н.Вітте, Н.Маркевич, О.Бучинською, К. Радченко, І.Ткаченком, С.Пашинською... Саме в «Шпаківні» багато хто з майбутніх бухгалтерів і менеджерів відкрив для себе неповторну творчість Врубеля і Мурашка, Чайковського і Лисенка, японське і українське мистецтво, зокрема — фольклор Черкащини.

Але найголовніше в клубі — дружня атмосфера спілкування. Вона давала можливість не лише побачити, зблизька почути «зірок» і класиків, а й спонукала до творчості. Які талановиті вірші студенток Соколинської і Дубовчук звучали у вітальні «Шпаківні», як приваблювали щирістю пісні бардів Кисленка і Бережного!

Та цій прекрасній справі сьогодні створюється все більше перепон...

— Уже понад рік клубна робота позбавлена фінансової профспілкової підтримки, а з бюджету культурно-виховній роботі в університетах перепадають крихти. Проблема поглиблюється й через непродуману податкову систему — понад п'ятдесят відсотків на доходи і прибутки, — так прокоментував ситуацію, що склалася, проректор Київського економічного університету С.Степаненко. — Багаторічний досвід «Шпаківні» доводить незамінність на сьогодні саме такої форми позанавчального виховання у поєднанні з навчанням.

З цього навчального року в економічному університеті на всіх факультетах до програми введено культурологічну підготовку. Але надмірне педнавантаження і мізерне фінансово-технічне забезпечення не дають можливості проводити цю роботу цікаво і професійно. Щоправда, останнім часом і міністерства освіти та культури посилюють увагу до виховної роботи в навчальних закладах: введено посаду директора клубу, окремі функції щодо виховної роботи та її фінансування покладено на ректорат... Але не розв'язано принципових питань навчально-виховної роботи: вкладень, унормованості та лібералізації системи управління виховним процесом.

Можливо, відправною точкою тут стане недавно затверджена урядом національна програма «Освіта (Україна XXI століття)». Нині Міністерство освіти, зокрема Інститут системних досліджень освіти, активно працюють над науковим обгрунтуванням загальноекономічних і освітньо-виховних процесів, програми естетичного виховання і викладання на всіх сходинках системи освіти тощо. Але без єдності ринкової економічної і освітньої політики, без політичної волі і культури їхня робота приречена залишитися на папері. А бездуховні економісти ніколи не зможуть вивести Україну з кризи. Перші результати ми вже маємо.

Григорій ШАРОЙКІН.

НІБИ Й ТІ МАРЕНИЧІ, Й НЕ ТІ...

Антоніна, Світлана і Валерій відзначили двадцятиріччя своєї творчої діяльності. От я й напросився до них у гості. Зізнаюся, думав побачити-почути щось незвичайне, бо ж вони — знамениті. А з'ясувалося... Квартира невелика, три кімнати. Обстановка? Втім, навіщо про це?

Дивишся на них, слухаєш їх і ловиш себе на думці, ніби й ті Мареничі, й не ті...

Мареничам аплодували в Росії, Югославії, Грузії, Естонії, США, Канаді, Англії... В кожній пісні, яку вони виконують ніжно, мелодійно, без галасу, — душа українського народу. У вісімдесяті роки — пік їхнього творчого злету — це було ковтком джерельної води для спраглої душі. Вони сміливо стали на шлях відродження української народної пісні. А їм казали: «У вас немає пісні про Леніна, про партію...» Деякий час їм навіть не дозволяли виступати під назвою «Тріо Мареничів». Одному з чиновників філармонії здавалося, що «Лісова пісня» — краща. А вони робили своє. Під гітару, бубна й губну гармоніку співали те, що самі хотіли, що потрібне людям. Багато народних пісень у виконанні Мареничів ніби вдруге народилися, стали відомими. Декотрі з них узято зі збірників, а більшість — записано з уст людей. У селі Гараздджа, що біля Луцька, записали «У неділю пораненько», на Івано-Франківщині — «Ой на горі два дубки».

А платівка з їхніми піснями — одна-однісінька за всеньке творче життя. Щоправда, мають вони ще дві касети, записані в Англії. З великим успіхом проходили їхні концерти у США, Канаді. Світлана зізналася: «Ми там уперше відчули себе справжніми артистами».

Пам'ятаю, як у Луцьку ходили чутки, що Мареничі, мовляв, хочуть залишитися в Америці. І як вони посміли!

— Ніколи в нас не було такої думки. Фінансувала нашу поїздку діаспора. Все це дуже не сподобалося керівництву обласної філармонії, де ми працювали, — тихо веде мову Антоніна, стискає руки, ніби її щось болить. — Тоді нам на деякий час офіційно заборонили виступати на сцені. В обкомі партії зачитали наказ Міністерства культури про заборону. Дуже хотіли зробити тріо слухняним.

У пам'ятку — подія кількарічної давності. У Луцьку мав бути великий партійний форум. Звісно, на закінчення — концерт. І великий. Без Мареничів такі імпрези рідко обходилися. А цього разу вони відмовилися виступати. Як посміли? Захворіли? Можна ж під фонограму? Зазналися!

— У минулі роки таке траплялося часто. І не тільки з нами. Але за двадцять років наше тріо тільки раз виступало під фонограму, — ділилася спогадами Світлана. — Та прошу вас, давайте переведемо мову на щось інше, цікавіше.

Я погодився. Не знаю, чи це цікавіше, але ми говорили про побут Мареничів. Як їм живеться? Власне, в одній квартирі мешкає дві сім'ї. Світлані обіцяли квартиру, але тепер практично надії на її одержання нема. В Антоніни і Валерія — син Богданчик. Учень третього класу. Чи співає? Поки що ні.

Буквально перед моїм приходом Валерій привіз із своєї дачної ділянки мішок картоплі. Дача — за тридцять кілометрів від Луцька, автобуси не ходять, довелося попросити машину в редакції газети «Молода Волинь». Була в Мареничів «Волга» — вкрали. А знайти, хто це зробив, міліція не може.

Антоніна і Світлана похвалилися, що в концертах у Києві вони виступали в нових сценічних костюмах. Виготовили їх у Київському центрі розвитку моди — модельєр Наталія Соболєва. Кожний комплект — 40 мільйонів карбованців. Слава Богу, знайшлися добрі й багаті люди, викупили костюми Мареничів.

Світлана показувала мені нові костюми, в яких виступатиму на концерті в Луцьку, а Антоніна на кухні чистила картоплю. Як я зрозумів, Мареничі не тільки співають разом, а й спільно ведуть домашнє господарство. На кухні більш за всіх любить поратися Світлана, яка, за словами Антоніни, смачно готує.

Традиційно поцікавився творчими планами тріо Мареничів. Мені відповіли досить скромно:

— Працюємо. Записуємо нові пісні. Час трудний, запрошення маємо, але любимо, щоб усе відлежалося... Валерій підготував нові сольні номери.

Валерій говорив мало. Боліло горло. Пив чай, настояний на травах. На кухні Антоніна пригощала саморобним кавовим лікером, а Світлана приготувала смачні котлети із смаженою картоплею. Мені дуже хотілося почути пісню у виконанні Мареничів у довірливо-неформальній атмосфері їхньої квартири. Якось незручно було просити. Можливо, наважусь іншим разом...

Богдан БЕРЕКЕТА.

Фотофакт

У Маріуполі (Донеччина) відкрито літературне кафе. Щовечора у затишних залах Будинку книголюбів збираються любителі літератури і мистецтва.

Гостями кафе вже були відомі поети і письменники Белла Ахмадулліна, Андрій Дементьєв, Римма Казакова, Вікторія Токарева.

На знімку: вечір у літературному кафе.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО.

З пошти

Відродитися духовно

Культура народу — це те, що дісталося нам від пращурів, нагромаджуючись віками. А що ми маємо нині, що залишимо нашим дітям, чого вчимо їх? Про це розмірковують наші читачі.

Дбати про культурне виховання дітей?

Я глибоко переконаний, що незалежна Україна перш за все має відродитися духовно. Це важливе державне питання має хвилювати не лише органи культури чи ентузіастів. Ініціатором у цьому слід бути державі. Тож найперше, що треба робити, — подбати про культурне виховання майбутнього України — наших дітей. Тоді й матеріально Україні легше буде стати на ноги.

Богдан ВАЦИК.

Калуш
Івано-Франківської області.

Оце таке «відродження»

Хочу розповісти про «культурний захід», який відбувся в нашому містечку. Перед Новим роком у музичній школі організували КВК між командами «Комунар» та «Вогник». На сцену вийшли хлопчики й дівчатка в шкірянках та червоних косинках, з великим червоним прапором, співаючи «Наш паровоз...». Потім вийшла друга група і, виламуючись, проспівала частівки про те, як тяжко жити в Україні, що без мила воші їх заїли. Далі почали скандувати: «Коммунарам — да, да, да! Украине — нет, нет, нет!» Багато батьків запротестували проти такого видовища, повиходили із зали. Постає питання: що ж то за відродження української культури та ще й у стінах музичної школи?

Богдана КЕЦЕРІ,
пенсіонерка.

Любар
Житомирської області.

Щоб жила пісня

Слухала одного разу по радіо виступ гурту «Явір». Прекрасні пісні. Але боляче було від розповіді співаків про те, що гурт не запрошують на телебачення, до інших міст республіки, він потерпає від матеріальної скрути. У нас так багато спонсорів, то, може, хто-небудь згадає «Явір» і допоможе йому, підтримає, щоб не згинула українська пісня?..

Валентина ЧЕРНИХ,
ветеран праці.

Дніпродзержинськ
Дніпропетровської області.

Потрібен державний захист

Неоціненні скарби українського народу, переживши віки, лихоліття воєн і ставши надбанням світової культури, гинуть на наших очах. Розоряються давні поселення, городища, нищаться кургани, некрополі. Внаслідок міжконфесійної боротьби, некваліфікованої самочинної реставрації понівечено інтер'єри дерев'яних храмів. А разом близько двох тисяч пам'яток архітектури та містобудування перебувають в аварійному стані. Українське товариство охорони пам'яток історії та культури давно пропонує створити державний комітет охорони національної культурної спадщини, нове, як того вимагає життя, законодавство про пам'ятки. Та, на жаль, владні структури нехтують пропозиції. Закликаємо всіх громадян України до пильності. Лише спільними зусиллями зможемо зберегти національну історико-культурну спадщину.

Головна рада Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про правовий статус іноземців

Цей Закон визначає правовий статус іноземців в Україні, закріплює основні права, свободи та обов'язки іноземних громадян та осіб без громадянства, які проживають або тимчасово перебувають в Україні, і визначає порядок вирішення питань, пов'язаних з їх в'їздом в Україну або виїздом з України.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення поняття «іноземці»

Іноземцями визнаються громадяни — особи, які належать до громадянства іноземних держав і не є громадянами України, та особи без громадянства — особи, які не належать до громадянства будь-якої держави.

Стаття 2. Засади правового статусу іноземців

Іноземці мають ті ж права і свободи та виконують ті ж обов'язки, що і громадяни України, якщо інше не передбачено Конституцією, цим та іншими законами України, а також міжнародними договорами України.

Іноземці є рівними перед законом незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, мови, ставлення до релігії, роду і характеру занять, інших обставин.

Якщо іноземною державою встановлено обмеження щодо реалізації прав і свобод громадянами України, Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про встановлення відповідного порядку реалізації прав і свобод громадянами цієї держави на території України. Це рішення набирає чинності після його опублікування. Воно може бути скасовано, якщо відпадуть підстави, за яких воно було прийнято.

Здійснення іноземцями своїх прав і свобод не повинно завдавати шкоди національним інтересам України, правам, свободам і законним інтересам її громадян та інших осіб, які проживають в Україні.

Іноземці зобов'язані поважати та дотримувати Конституції і законів України, шанувати традиції та звичаї народу України.

Стаття 3. Іммігpація і тимчасове перебування іноземців

Іноземці можуть у встановленому порядку іммігрувати в Україну на постійне проживання або для працевлаштування на визначений термін, а також тимчасово перебувати на її території.

Іноземець може отримати дозвіл на імміграцію та іммігрувати на постійне проживання, якщо він:

— має в Україні законне джерело існування;

— перебуває у близьких родинних відносинах (батько, мати, діти, брат, сестра, подружжя, дід, баба, онуки) з громадянами України;

— перебуває на утриманні громадянина України;

— має на своєму утриманні громадянина України;

— в інших передбачених законами України випадках.

Іноземці, які іммігрували на постійне проживання або для тимчасового працевлаштування, отримують посвідки відповідно на постійне або тимчасове проживання.

Порядок видачі дозволу на імміграцію, а також посвідки на постійне або тимчасове проживання та вирішення інших питань, пов'язаних з імміграцією іноземців, визначається Законом України про імміграцію.

Іноземці, які перебувають в Україні на іншій законній підставі, вважаються такими, що тимчасово перебувають в Україні. Вони зобов'язані в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, зареєструвати свої національні паспорти або документи, які їх замінюють, і виїхати з України після закінчення відповідного терміну перебування.

Якщо іноземці, які тимчасово перебувають в Україні, змінюють місце проживання, вони зобов'язані повідомити про це органи внутрішніх справ, у яких зареєстровано їх національні паспорти або документи, що їх замінюють.

Стаття 4. Надання притулку

Відповідно до Конституції та законодавства України іноземцям може надаватися притулок.

Стаття 5. Набуття статусу біженця

Іноземці можуть набути статусу біженця за підстав і в порядку, передбачених Законом України «Про біженців».

Стаття 6. Набуття громадянства України

Відповідно до Конституції та Закону України «Про громадянство України» іноземці можуть набути громадянства України (натуралізуватися).

II. ОСНОВНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ІНОЗЕМЦІВ

Стаття 7. Право на інвестиційну та підприємницьку діяльність

Іноземці мають право займатися в Україні інвестиційною, а також зовнішньоекономічною та іншими видами підприємницької діяльності, передбаченими законодавством України. При цьому вони мають такі ж права і обов'язки, що і громадяни України, якщо інше не випливає з Конституції та законів України.

Стаття 8. Право на трудову діяльність

Іноземці мають рівні з громадянами України права та обов'язки в трудових відносинах, якщо інше не передбачено законодавством України та міжнародними договорами України.

Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право працювати на підприємствах, в установах і організаціях або займатися іншою трудовою діяльністю на підставах і в порядку, встановлених для громадян України.

Іноземці, які іммігрували в Україну для працевлаштування на визначений термін, можуть займатися трудовою діяльністю відповідно до одержаного у встановленому порядку дозволу на працевлаштування.

Іноземці не можуть призначатися на окремі посади або займатися певною трудовою діяльністю, якщо відповідно до законодавства України призначення на ці посади або заняття такою діяльністю пов'язані з належністю до громадянства України.

Стаття 9. Право на відпочинок

Іноземці мають право на відпочинок нарівні з громадянами України.

Стаття 10. Право на охорону здоров'я

Іноземці, які постійно проживають в Україні, користуються медичною допомогою нарівні з її громадянами.

Всім іншим іноземцям медична допомога подається у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Право на соціальний захист

Іноземці мають право на соціальний захист, в тому числі на одержання пенсії та інших видів соціальної допомоги відповідно до законодавства України та міжнародних договорів України.

У разі, коли для призначення пенсії потрібен певний стаж роботи, іноземцю на підставах і в порядку, встановлених законодавством України і міжнародними договорами України, може зараховуватися стаж роботи за кордоном.

Стаття 12. Право на житло

Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право на підставах і в порядку, встановлених для громадян України, одержати жиле приміщення, якщо інше не передбачено законодавством України.

Право власності на житло іноземці набувають відповідно до законодавства України.

Іноземці повинні дбайливо ставитися до наданого їм житла, дотримувати правил користування жилими приміщеннями.

Стаття 13. Майнові та особисті немайнові права

Іноземці можуть відповідно до законодавства України мати у власності будь-яке майно, успадковувати і заповідати його, а також мати особисті немайнові права.

Стаття 14. Право на освіту

Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право на освіту нарівні з громадянами України.

Всі інші іноземці оплачують своє навчання, якщо інше не передбачено законодавством України та міжнародними договорами України.

Іноземці, прийняті до навчально-виховних закладів України, мають права і обов'язки учнів і студентів відповідно до законодавства України.

Стаття 15. Право на користування досягненнями культури

Іноземці мають право на користування досягненнями культури нарівні з громадянами України і зобов'язані дбайливо ставитися до пам'яток історії та культури, інших культурних цінностей.

Стаття 16. Право на участь в об'єднаннях громадян

Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право вступати на загальних з громадянами України підставах до легалізованих об'єднань громадян, якщо інше не передбачено законами України і якщо це передбачено статутами цих об'єднань.

Іноземці не можуть бути членами політичних партій України.

Стаття 17. Право на свободу совісті

Іноземцям гарантується право на свободу совісті нарівні з громадянами України.

Забороняється розпалювання релігійної ворожнечі та ненависті, а також образа почуттів громадян України та іноземців у зв'язку з їх релігійними переконаннями.

Стаття 18. Права у шлюбних і сімейних відносинах

Іноземці можуть укладати і розривати шлюби з громадянами України та іншими особами відповідно до законодавства України.

Іноземці мають рівні з громадянами України права і обов'язки у шлюбних і сімейних відносинах.

Стаття 19. Гарантії особистих прав

Законодавством України іноземцям гарантуються недоторканність особи, житла, невтручання в особисте і сімейне життя, таємниця листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, повага їх гідності нарівні з громадянами України.

Стаття 20. Пересування на території України і вибір місця проживання

Іноземці можуть пересуватися на території України і обирати місце проживання в ній відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України. Обмеження в пересуванні та виборі місця проживання допускаються, коли це необхідно для забезпечення безпеки України, охорони громадського порядку, охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів її громадян та інших осіб, які проживають в Україні.

Стаття 21. Оподаткування іноземців

Іноземці обкладаються податками і зборами відповідно до законодавства України та міжнародних договорів України.

Стаття 22. Захист прав іноземців

Іноземці мають право на звернення до суду та до інших державних органів для захисту їх особистих, майнових та інших прав.

В судочинстві іноземці як учасники процесу користуються такими ж процесуальними правами, що й громадяни України.

Стаття 23. Відношення до виборів та референдумів

Іноземці не можуть обирати і бути обраними до органів державної влади та самоврядування, а також брати участь у референдумах.

Стаття 24. Відношення до загального військового обов'язку

На іноземців не поширюється загальний військовий обов'язок, вони не проходять військову службу в Збройних Силах України та інших військових формуваннях, створених відповідно до законодавства України.

III. В'ЇЗД В УКРАЇНУ І ВИЇЗД З УКРАЇНИ

Стаття 25. В'їзд в Україну

Іноземці можуть в'їжджати в Україну за дійсними національними паспортами або документами, які їх замінюють. При цьому іноземці повинні одержати у встановленому порядку в'їзну візу, якщо інше не передбачено законодавством України.

В'їзд в Україну іноземцю не дозволяється:

— в інтересах забезпечення безпеки України або охорони громадського порядку;

— якщо це необхідно для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України та інших осіб, які проживають в Україні;

— якщо при порушенні клопотання про в'їзд в Україну він подав про себе завідомо неправдиві відомості або підроблені документи;

— якщо його національний паспорт або документ, який його замінює, віза підроблені, зіпсовані чи не відповідають встановленому зразку або належать іншій особі;

— якщо він у пункті пропуску через державний кордон України порушив правила перетинання державного кордону України, митні правила, санітарні норми чи правила або не виконав законних вимог посадових осіб Прикордонних військ України, митних та інших органів, що здійснюють контроль на державному кордоні;

— якщо встановлено факти порушення ним законодавства України під час попереднього перебування в Україні.

Стаття 26. Виїзд з України

Іноземці виїжджають з України за дійсними національними паспортами або документами, які їх замінюють. При цьому вони повинні одержати у встановленому порядку виїзну візу, якщо інше не передбачено законодавством України.

Постанова

Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про правовий статус іноземців»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про правовий статус іноземців» з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про правовий статус іноземців» застосовуються чинні законодавчі акти, які не суперечать цьому Закону.

3. Доручити Кабінету міністрів України:

— внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про правовий статус іноземців»;

— привести постанови та рішення Уряду України у відповідність з цим Законом.

Голова Верховної Ради України І.ПЛЮЩ.

м. Київ,

4 лютого 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про правовий статус іноземців

Виїзд з України іноземцю не дозволяється, якщо:

— щодо нього ведеться дізнання чи попереднє слідство або кримінальна справа розглядається судом — до закінчення провадження у справі;

— його засуджено за вчинення злочину — до відбування покарання або звільнення від покарання;

— його виїзд суперечить інтересам забезпечення безпеки України — до припинення обставин, що перешкоджають виїзду.

Виїзд з України іноземця може бути відкладено до виконання ним майнових зобов'язань перед фізичними та юридичними особами в Україні.

Стаття 27. Транзитний проїзд через територію України

Транзитний проїзд іноземців через територію України в країну призначення дозволяється за наявності транзитних віз, якщо інше не передбачено законодавством України.

Стаття 28. Правила в'їзду в Україну, виїзду з України, транзитного проїзду через територію України

Правила в'їзду в Україну іноземців, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію встановлюються відповідно до цього Закону Кабінетом Міністрів України і підлягають опублікуванню.

IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ

Стаття 29. Підстави відповідальності за правопорушення

Іноземці, які вчинили злочин, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність на загальних підставах.

Стаття 30. Відповідальність за порушення порядку перебування в Україні, транзитного проїзду через її територію

За порушення іноземцями встановленого порядку перебування в Україні, тобто проживання без документів на право проживання в Україні або проживання за недійсними документами, недотримання встановленого порядку реєстрації або пересування і вибору місця проживання, працевлаштування, ухилення від виїзду після закінчення терміну перебування, а також за недотримання Правил транзитного проїзду через територію України, до них застосовуються заходи відповідно до законодавства України.

Стаття 31. Скорочення терміну тимчасового перебування в Україні

Іноземцю, який порушує законодавство України, якщо ці порушення не передбачають адміністративної або кримінальної відповідальності, може бути скорочено визначений йому термін перебування в Україні.

Такий термін може бути також скорочено, якщо в іноземця відпали підстави для його подальшого перебування в Україні.

Рішення про скорочення терміну тимчасового перебування іноземця в Україні приймається органами внутрішніх справ.

Стаття 32. Видворення за межі України

Іноземця може бути видворено за межі України за рішенням органів внутрішніх справ або Служби безпеки України, якщо:

— його дії суперечать інтересам забезпечення безпеки України або охорони громадського порядку;

— це є необхідним для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України;

— він грубо порушив законодавство про правовий статус іноземців.

Іноземець зобов'язаний покинути територію України у термін, зазначений у рішенні про видворення. Іноземці, які ухиляються від виїзду, підлягають з санкції прокурора затриманню і видворенню у примусовому порядку. Затримання допускається лише на термін, необхідний для видворення.

Рішення про видворення іноземців з України може бути оскаржено до суду. Оскарження не зупиняє виконання рішення про видворення.

Видворення іноземців здійснюється органами внутрішніх справ.

Іноземці, які підлягають видворенню, або фізичні, юридичні особи, які приймають цих іноземців, влаштовують їх незаконні в'їзд, проживання, працевлаштування, сприяють в ухиленні від виїзду після закінчення терміну перебування, відшкодовують витрати, пов'язані з видворенням, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

V. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 33. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші норми, ніж ті, що містяться в цьому Законі, то застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 34. Привілеї та імунітети співробітників представництв іноземних держав

Положення цього Закону не зачіпають встановлених законодавством України і міжнародними договорами України привілеїв та імунітетів, які надаються співробітникам дипломатичних представництв та працівникам консульських установ іноземних держав в Україні, а також іншим особам.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
4 лютого 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення

З метою посилення захисту економіки від протиправних посягань Верховна Рада України постановляє:

Внести такі зміни і доповнення до законодавчих актів України:

I. У Кримінальному кодексі України:

1. Доповнити Кодекс статтями 148^{3}, 148^{4}, 148^{5}, 148^{6}, 148^{7}, 148^{8}, 155^{7}, 156^{2} і 156^{3} такого змісту:

«Стаття 148^{3}. Порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю

Заняття підприємницькою діяльністю без державної реєстрації або без спеціального дозволу (ліцензії), отримання якого передбачено законодавством, якщо ці дії вчинено протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, —

караються штрафом до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 148^{4}. Фіктивне підприємництво

Фіктивне підприємництво, тобто створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) без наміру здійснювати статутну діяльність, якщо це завдало матеріальної шкоди державі, банку, кредитній установі, іншим юридичним особам або громадянам, —

карається штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ті ж дії, якщо вони вчинені повторно або завдали великої матеріальної шкоди державі, банку, кредитним установам, іншим юридичним особам або громадянам, —

караються позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, з конфіскацією майна чи без такої.

Примітка. Відповідно до статей 148^{4}, 148^{5}, 148^{6}, 148^{7}, 156^{2}, 156^{3} цього Кодексу матеріальна шкода вважається великою, якщо вона у п'ятдесят і більше разів перевищує встановлений законодавством мінімальний розмір заробітної плати.

Стаття 148^{5}. Шахрайство з фінансовими ресурсами

Надання громадянином — підприємцем або засновником чи власником суб'єкта підприємницької діяльності, а також службовою особою суб'єкта підприємницької діяльності завідомо неправдивої інформації державним органам, банкам або іншим кредиторам з метою одержання субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів чи пільг по податках за відсутності ознак розкрадання, —

карається позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ті ж дії, якщо вони вчинені повторно або завдали великої матеріальної шкоди державі чи кредитору, —

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років з конфіскацією майна.

Стаття 148^{6}. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю

Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю (підприємницьке шпигунство), якщо це завдало великої матеріальної шкоди суб'єкту підприємницької діяльності, —

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від трьохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 148^{7}. Розголошення комерційної таємниці

Умисне розголошення комерційної таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною чи службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих або інших особистих мотивів і завдало великої матеріальної шкоди суб'єкту підприємницької діяльності, —

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або штрафом до п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 148^{8}. Порушення порядку випуску (емісії) цінних паперів

Випуск (емісія) громадянином або службовою особою суб'єкта підприємницької діяльності цінних паперів у формі їх відкритого розміщення без реєстрації емісії у встановленому порядку, —

карається виправними роботами на строк до двох років або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або штрафом до п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Внесення громадянином або службовою особою суб'єкта підприємницької діяльності в документи, які подаються для реєстрації емісії цінних паперів, завідомо недостовірної інформації, а так само затвердження таких документів, якщо ці дії спричинили матеріальну шкоду інвестору, —

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або штрафом до ста мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 155^{7}. Зговір про фіксування цін

Зговір про встановлення (підтримання) монопольних цін (тарифів), скидок, надбавок, націнок з метою усунення конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності, —

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією майна чи без такої.

Насильство, завдання шкоди чи погроза ними з метою штучної зміни або штучного фіксування цін, —

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією майна чи без такої.

Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені організованою групою або особою, раніше судимою за злочини, передбачені цією статтею, —

караються позбавленням волі на строк від двох до семи років з конфіскацією майна»;

«Стаття 156^{2}. Приховування банкрутства

Умисне приховування громадянином — засновником чи власником суб'єкта підприємницької діяльності, а також службовою особою суб'єкта підприємницької діяльності своєї стійкої фінансової неспроможності шляхом подання недостовірних відомостей, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредитору, — карається позбавленням волі на строк до двох років або штрафом до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю строком до п'яти років.

Стаття 156^{3}. Фіктивне банкрутство

Завідомо неправдива заява громадянина — засновника чи власника суб'єкта підприємницької діяльності, а також службової особи суб'єкта підприємницької діяльності про фінансову неспроможність виконання вимог з боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом, —

карається штрафом від трьохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Ті ж дії, якщо вони завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі, —

караються позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої».

2. Статті 147 і 148 викласти у такій редакції:

«Стаття 147. Випуск або реалізація недоброякісної продукції

Випуск на товарний ринок або інша реалізація споживачам недоброякісної, тобто такої, що не відповідає встановленим стандартам, нормам, правилам і технічним умовам, або некомплектної продукції і товарів, здійснені відповідальними за це особами, вчинені протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, —

караються штрафом від трьохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, якщо вони вчинені у великих розмірах або завдали шкоди здоров'ю чи призвели до смерті споживача, —

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

Стаття 148. Заняття забороненими видами підприємницької діяльності

Заняття видами підприємницької діяльності, щодо яких є спеціальна заборона, крім випадків, передбачених цим Кодексом, —

карається штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю строком до трьох років та з конфіскацією майна чи без такої.

Ті ж дії, якщо вони завдали істотної шкоди інтересам держави, інших юридичних або фізичних осіб, а також якщо вони вчинені особою, раніше судимою за заняття забороненими видами підприємницької діяльності, —

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років та з конфіскацією майна».

3. У статті 164:

частину першу доповнити словами «або інтересам суб'єктів підприємницької діяльності»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Під службовими особами у статтях цієї глави розуміються особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також займають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форм власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальними повноваженням».

4. Частину другу статті 149, статті 156, 213^{1} виключити.

5. Частину другу статті 7^{1} після слів і цифр «(стаття 141 частини 2, 3 і 4)» доповнити словами і цифрами «шахрайство з фінансовими ресурсами (стаття 148^{5} частина 2)».

6. У статті 25:

абзац третій частини четвертої доповнити після слова і цифр «(стаття 147)» словами і цифрами «фіктивне підприємництво (стаття 148^{4} частина 2); шахрайство з фінансовими ресурсами (стаття 148^{5} частини 1); незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю (стаття 148^{6}); розголошення комерційної таємниці (стаття 148^{7}); порушення порядку випуску (емісії) цінних паперів (стаття 148^{8} частина 2)»; після слів і цифр «(стаття 155^{6} частина 1)» словами і цифрами «приховування банкрутства (стаття 156^{2}); фіктивне банкрутство (стаття 156^{3} частина 2); зговір про фіксування цін стаття 155^{7} частини 1 і 2)»;

із цього ж абзацу слова і цифри «продаж недоброякісних товарів у торговельних підприємствах (стаття 156)» виключити.

II. У Кримінально-процесуальному кодексі України:

1. Частину другу статті 112 після цифр «148^{2}» доповнити цифрами «148^{3}, 148^{4}, 148^{5}, 148^{6}, 148^{7}, 148^{8}», після цифр «156^{6}» доповнити цифрами «155^{7}», цифри «156» замінити цифрами «156^{2}, 156^{3}», слова і цифри «частиною 2 статті 149, статтею» і «213^{1}» виключити.

2. У статті 425 слова і цифри «частиною 1 статті 149» замінити словом і цифрами «статтею 149».

III. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст.1122; 1985 р., № 17, ст.415, № 24, ст.553, № 44, ст.1056; 1986р., № 15, ст.326, № 27, ст.539, № 52, ст.1057; 1987 р., № 12, ст.226, № 25, ст. ст.453, 454, № 35, ст.674, № 49, ст.1009, № 50, ст.1016; 1988 р., № 33, ст.808, № 52, ст. 1184; 1989 р., № 19, ст.182, № 22, ст.236, № 49, ст.673; 1990 р., № 5, ст. ст. 59, 60, № 12, ст.194, № 18, ст.278, № 20, ст. 313, № 22, ст.367, № 34, ст. 501; 1991 р., № 7, ст.45, № 8, ст. 56, № 11, ст.106; Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 39, ст.514, № 40, ст.527, № 45, ст.600; 1992 р., № 5, ст.40, № 32, ст.457, № 35, ст.511, № 39, ст.ст. 570, 571, № 47, ст.648; 1993 р., № 6, ст.35, № 12, ст.ст.100, 103, № 15, ст.ст.131, 134, № 18, ст.189, № 22, ст.232, № 24, ст.256, № 34, ст.ст.354, 355, № 46, ст.427):

1. Доповнити Кодекс статтею 164^{3} такого змісту:

«Стаття 164^{3}. Недобросовісна конкуренція

Неправомірне використання винаходу, раціоналізаторської пропозиції, промислового зразка, товарного знака, знака обслуговування, колективного знака, фірмового найменування або маркірування товару, а також неправомірне копіювання форми, упаковки, зовнішнього оформлення, імітація, копіювання, пряме відтворення товару іншого підприємця, самовільне використання його імені, —

тягне за собою накладення штрафу до п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини або без такої.

Умисне поширення неправдивих або неточних відомостей, які можуть завдати шкоди діловій репутації або майновим інтересам іншого підприємця, —

тягне за собою накладення штрафу від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Отримання, використання, розголошення комерційної таємниці, а також конфіденціальної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця, —

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

2. Статтю 164 викласти в такій редакції:

«Стаття 164. Порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю

Заняття підприємницькою діяльністю без державної реєстрації чи без спеціального дозволу (ліцензії), якщо його отримання передбачено законодавством, —

тягне за собою накладення штрафу від трьох до восьми мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої».

3. Статтю 165 виключити.

4. Статті 221 і 294 після цифр «160^{2} — 160^{4}» доповнити цифрами «164^{3}».

5. У частині першій статті 218 цифри «163–172» замінити цифрами «163, 164, 166–172».

6. Пункт 1 частини першої статті 255 доповнити абзацами такого змісту:

«Державний комітет України з питань інтелектуальної власності (частина перша статті 164^{3});

Антимонопольного комітету України і його територіальних управлінь (частини друга і третя статті 164^{3})».

IV. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л.КРАВЧУК

м.Київ
28 січня 1994 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ЗАХОДИ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ КОШТІВ НА ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО ТА СТВОРЕННЯ РИНКУ ЖИТЛА

З метою залучення додаткових коштів для нарощування обсягів житлового будівництва і створення ринку житла Верховна Рада України **постановляє:**

1. Надати обласним, Київській та Савастопольській міським Радам народних депутатів право встановлювати міським, районним, районним у місті, селищним і сільським Радам народних депутатів обсяги продажу на аукціоні або за конкурсом не менше 20 відсотків новозбудованого на їх замовлення житла підприємствам, установам і організаціям для працівників, які потребують поліпшення житлових умов, житловим кооперативам та громадянам, за умови повного розрахунку жилою площею з пайовиками-підприємствами, установами, організаціями відповідно до їхніх внесків.

2. Дозволити будівельним організаціям, у разі відсутності у замовників коштів, завершувати за їх згодою розпочате будівництво жилих будинків за рахунок власних або залучених коштів, у тому числі банківського кредиту, з подальшим продажем на аукціоні або за конкурсом частини цього житла підприємствам, установам і організаціям для працівників, які потребують поліпшення житлових умов, житловим кооперативам та громадянам в обсягах, погоджених із замовниками.

3. Надати міським, районним, районним у місті, селищним і сільським Радам народних депутатів право продавати на аукціоні або за конкурсом вивільнені квартири, в яких проживало двоє і більше наймачів, підприємствам, установам і організаціям для працівників, які потребують поліпшення житлових умов, житловим кооперативам та громадянам.

4. Визнати за доцільне залучати додаткові кошти на нове будівництво, а також на завершення розпочатого будівництва житла шляхом випуску житлових (цільових) облігацій відповідно до чинного законодавства.

5. Встановити, що всі кошти, одержані від продажу житла на аукціоні чи за конкурсом, за винятком використаних для відшкодування витрат на будівництво і організацію аукціону (конкурсу), спрямовуються на завершення будівництва жилих будинків, припиненого через нестачу коштів.

В разі коли продавцем житла виступає будівельна організація, розмір коштів для цієї мети визначається відповідною угодою з замовником.

6. Звільнити від оподаткування одержані від продажу житла суми доходу (прибутку) в частині, що спрямовується на житлове будівництво.

7. З метою здешевлення вартості будівництва житла громадянами через житлово-будівельні кооперативи дозволити зазначеним формуванням за їх рішенням та погодженням з міськими, селищними і сільськими Радами народних депутатів продавати на аукціоні або за конкурсом громадянам і організаціям до 15 відсотків квартир.

8. Кабінету Міністрів України привести рішення Уряду з питань забезпечення житлом громадян у відповідність із цією Постановою.

Голова Верховної Ради України
І.ПЛЮЩ

м.Київ, 22 лютого 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 36, ст.524) такі зміни і доповнення:

1. У статті 2:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

«1. До об'єктів приватизації належать квартири багатоквартирних будинків та одноквартирні будинки (надалі — квартири (будинки), які використовуються громадянами на умовах найму.

2. Не підлягають приватизації: квартири-музеї; квартири (будинки), розташовані на територіях закритих військових поселень, підприємств, установ і організацій, природних та біосферних заповідників, національних парків, ботанічних садів, дендрологічних, зоологічних, регіональних ландшафтних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, історико-культурних заповідників, музеїв-заповідників; кімнати в гуртожитках; квартири (будинки), які перебувають в аварійному стані (в яких неможливо забезпечити безпечне проживання людей); квартири (кімнати, будинки), віднесені в установленому порядку до числа службових, а також квартири (будинки), розташовані в зоні безумовного (обов'язкового) відселення, забрудненій внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС»;

перше речення пункту 3 викласти в такій редакції:

«3. Приватизація квартир у будинках, включених до плану реконструкції поточного року, здійснюється після її проведення власником (володільцем) будинку».

2. У статті 4:

другу частину пункту 1 доповнити реченням: «Ця сума підлягає періодичній індексації відповідно до рішень Кабінету Міністрів України».

3. У статті 5:

з частини другої пункту 1 слова «на момент введення в дію цього Закону» виключити;

пункт 3 викласти у такій редакції:

«3. Якщо загальна площа квартири (будинку) перевищує площу, яку має право отримати сім'я наймача безоплатно, наймач здійснює доплату цінними паперами, одержаними для приватизації державних підприємств чи землі, а у разі їх відсутності — грошима. Сума доплат визначається добутком розміру надлишкової загальної площі на вартість одного квадратного метра».

4. У статті 8:

з пункту 4 слова «і організація продажу» виключити;

пункт 8 викласти в такій редакції: «8. Вартість послуг за оформлення документів на право власності на квартири (будинки) оплачується громадянами за розцінками, що встановлюються місцевими органами державної виконавчої влади»;

пункт 9 доповнити частинами другою, третьою та четвертою такого змісту:

«В разі банкрутства підприємств, зміни форми власності або ліквідації підприємств, установ, організацій, у повному господарському віданні яких перебуває державний житловий фонд, останній (крім гуртожитків) одночасно передається у комунальну власність відповідних міських, селищних, сільських Рад народних депутатів.

Нежилі приміщення житлового фонду, які використовуються підприємствами торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального та побутового обслуговування населення на умовах оренди, передаються у комунальну власність відповідних міських, селищних, сільських Рад народних депутатів.

Порядок передачі житлового фонду, що перебував у повному господарському віданні підприємств, установ чи організацій, у комунальну власність визначається Кабінетом Міністрів України».

5. У статті 13:

пункт 1 доповнити реченням: «В разі наявності у власності громадянина України декількох квартир (будинків) державні дотації поширюються лише на одну з них».

Президент України Л.КРАВЧУК

м. Київ,
22 лютого 1994 року.

Закон України

Про внесення змін до Цивільного кодексу Української РСР

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про авторське право і суміжні права» Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Цивільного кодексу Української РСР такі зміни:

1. Статтю 472 викласти в такій редакції:

«Стаття 472. Законодавство України про авторське право і суміжні права

Законодавством України охороняються особисті (немайнові) і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва (авторське право), і права виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення (суміжні права).

Відносини, що складаються у зв'язку із створенням і використанням об'єктів авторського права і суміжних прав, регулюються Законом України «Про авторське право і суміжні права» та іншими законодавчими актами України.

2. Статті 473—513 виключити.

Президент України
Л.КРАВЧУК.

м.Київ
4 лютого 1994 року

Фирма «Intercar Ukraina» - генеральный импортер в Украине

VOLKSWAGEN, AUDI и PORSCHE

с 4 по 30 апреля 1994 года проводит конкурсный отбор претендентов на сотрудничество в качестве дилеров в областных центрах и крупных городах Украины.

Обязательным условием является наличие станции технического обслуживания на 6 и более постов, склада запасных частей не менее 150 кв.м, выставочного салона на 8-10 автомобилей.

С предложениями обращаться письменно по адресу: Киев-119, ул. Семьи Хохловых, 9-а

Контактные телефоны: 213-86-00
213-25-72

BBC

WORLD SERVICE

UKRAINIAN BROADCASTERS

The BBC World Service is looking for a Radio Journalist to join its Ukrainian Service in London.

If Ukrainian is your native language and if you have a thorough knowledge of both English and Russian and are able to translate fast and accurately in the three languages; if you are educated to university level, have a good microphone voice, an excellent knowledge of Ukrainian and international affairs and can prove that you are well informed and impartial in your judgement of world events; if you are confident that you can work under pressure, on shifts, using computers and other types of modern technology, with highly qualified colleagues as a member of a tightly knit team and follow the BBC's principles of accuracy and objectivity - then we shall look forward to receiving your application.

To apply for a two year fixed-term contract or a place on a training programme, please send your Curriculum Vitae, in English, setting out your full biographical details including your education and work experience to-date to:

252001, Київ-1
абонентська скринька 99
Бі-Бі-Сі

Please quote reference number 24242 and enclose a large stamped self-addressed envelope. Applications must be received in Kiev no later than 17th April, 1994.

Інформація

про випуск акцій АТ «Страхова компанія «ФЛАН»

Основні дані про емітента

1. Рішення про створення відкритого акціонерного товариства «Страхова компанія «Флан» (надалі Товариство) прийняте засновниками 20 січня 1994 р., протокол № 1. Засновники Товариства: Українська торговельно-промислова і фінансово-кредитна компанія «О. Р. П.» та фізична особа.

2. **Юридична адреса: м. Київ, вул. Воровського, 29-Б.**

3. Органами управління емітента є загальні збори акціонерів, спостережна рада, правління Товариства.

Предмет статутної діяльності

4. Основними завданнями діяльності Товариства є надання страхових послуг фізичним та юридичним особам України, інших держав.

Товариство здійснює свою діяльність за такими напрямами:
майнове страхування;
особисте страхування;
перестрахування і співстрахування;
обов'язкове страхування;
надання страхових посередницьких послуг іншим страховикам;
надання консалтингових послуг з питань страхової діяльності;
фінансова діяльність, не заборонена чинним законодавством.

Відомості про випуск цінних паперів

5. Випуск акцій Товариства складається із 1500 (одна тисяча п'ятсот) простих іменних акцій на загальну суму 150 000 000 (сто п'ятдесят мільйонів) крб. номінальною вартістю 100 000 (сто тисяч) крб.

6. Засновники мають намір придбати акцій на суму 100 000 000 (сто мільйонів) карбованців.

7. Розповсюдження акцій Товариства розпочинається з 4 квітня 1994 року і триватиме по 9 квітня 1994 року.

8. Дата установчих зборів — 11 квітня 1994 року.

Для фізичних осіб акції розповсюджуються без будь-яких обмежень. Юридичні особи купують акції на підставі угоди з засновниками.

Розмір дивідендів і порядок їх виплати визначають загальні збори акціонерів.

Акції можна придбати за адресою: вул. Воровського, 29-Б.
Довідки за телефоном 216-19-43.

PAREX BANK

Мы ближе, чем Швейцария!

- ОТКРЫТИЕ И ВЕДЕНИЕ СЧЕТОВ	ТЕЛ. 221649
- МОМЕНТАЛЬНЫЕ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПЕРЕВОДЫ В ЛЮБОЙ ВАЛЮТЕ	ТЕЛ. 225276
- КОНВЕРТАЦИЯ И ОБНАЛИЧИВАНИЕ ЛЮБЫХ ВАЛЮТ	ТЕЛ. 321341
- ПОКУПКА И ПРОДАЖА ВАЛЮТЫ ЗА УКРАИНСКИЕ КАРБОВАНЦЫ, КАЗАХСКИЕ ТЕНЬГЕ И БЕЛОРУССКИЕ РУБЕЛИ	ТЕЛ. 281483
- ЛЮБЫЕ ОПЕРАЦИИ С ЗОЛОТОМ	ТЕЛ. 273776
- КОДИРОВАННЫЕ СЧЕТА (ВОЗМОЖНО УПРАВЛЕНИЕ ПО ФАКСУ)	ТЕЛ. 331970
- ДОСТАВКА НАЛИЧНОЙ ВАЛЮТЫ	ТЕЛ. 223378

Главный офис : ул. Смилшу 3, Рига LV-1522, Латвия
Тел.: (013 2) 331970, 222291 Факс: (013 2) 215201
Телекс 161207 PAREX SU

ТОРГОВОЕ АГЕНТСТВО
АО РАФ
реализует
микроавтобусы РАФ
с предпродажной подготовкой

пассажирские - 22038	- 7100 $
"скорая помощь" - 22031	- 7300 $
грузовые - 33111	- 6600 $
грузопассажирские - 3311	- 7100 $
"реанимация" (под заказ)	- 10000 $
"суперлюкс"	- 11500 $

Возможна оплата в карбованцах через представителя во Львове. Тел.(0322) 590-306

Организуем доставку покупателю

Обращаться: ЛВ-1050, Латвия, Рига, ул.Марсталю, 12, тел.(0132) 22-45-39, тел./факс (0132) 22-75-17

Реализуем

Линолеум

а также:
— персональные ЭВМ — аналог «синклера» с дисководом,
— УНИКОТ — систему IBM — совместных контроллеров для создания АСУТП и реконструкции щитов КИПиА.
Гор. Северодонецк, тел.: (06452) 2-85-32, 2-85-96.

Акционерное страховое общество «ЛОГОС» приглашает к сотрудничеству опытных специалистов для открытия филиалов на территории Украины.
Телефон в Луганске (0642) 52-40-76.

Мова

«Не учу и учить не буду»,

або Чи може «русскоязычное население» оволодіти державною мовою?

Ми живемо в часи суцільного фарсу. З певною ритмічністю, тобто щомісяця, чиста філологія набуває політичного забарвлення. Спочатку, приміром, десь на галасливому мітингу в Сімферополі маніфестанти вимагають «остановить хохлов», які позбавляють «русскоязычное население своего родного языка»; потім в Одесі виступає ректор місцевого університету і стверджує, що циркуляри Міносвіти, які вимагають дотримання Закону «Про мови», «проникнуты духом национализма и не способствуют укреплению дружбы народов», а через деякий час по телеканалу «Останкіно» один з лідерів страйкового руху в Донбасі вимагає зафіксувати в Конституції України «русско-украинскую двукультурность», прийняти закон про дві державні мови і перетворити Україну на щось подібне до російського домініону.

Причому політико-філологічні ігри ведуться в ситуації, коли Закон «Про мови» практично не діє, коли з боку уряду не відчувається не те що тиску — навіть натяку на тиск до «русскоязычного населения». Уявіть собі, що сталося б, якби в Україні була закрита хоч одна російська газета (а замість неї створена українська). Відних хохлів затюкали б, запікетували б...

Не будемо відстежувати причини виникнення та генези цієї досить значної групи громадян нашої держави, які розмовляють по-російськи. Причини добре відомі: це і 350 років цілеспрямованої русифікаторської політики, і міграційні процеси, й уявна безперспективність українства та української мови в новій спільноті «радянський народ»... Цікаво інше: чи довго протримається протистояння «русскоязычного населения» й україномовної більшості в нашій державі? І питання це не стільки філологічне, скільки політичне. Його вирішення забезпечить єдність держави. Але лише тоді, коли зіллються воєдино заходи законодавчі, організаційні й освітні.

Почну з останніх. Я проводив десятки й сотні інтерв'ю з представниками «русскоязычного населения», запитуючи їх про одне й те ж: «Чому не вивчаєте української мови?» Переважно відповідь була такою: «Не учил, не учу и учить не буду». При розшифровці цієї стислої формули мої респонденти заявляли (в різних варіантах, звичайно), що вони є носіями древньої руської культури, яка переважає українську, що вони є носіями справжньої мови, а не якогось «малорусского наречия», що, врешті-решт, вивчення української мови їм нічого не дасть, бо вона не має достатнього поширення не тільки в світі, а навіть у самій Україні.

Цей набір сентенцій чудово відтворює той стереотип мислення, який закладався протягом століть у свідомість росіянина. І не якогось там чорносотенного, а найінтернаціональнішого, найдемократичнішого. Не випадково академік Вернадський ще в 1915 році стверджував: **«Русский демократ заканчивается там, где начинается украинский вопрос».** За останні ж 75 років російсько-радянський демократ майже не відійшов од ідеології свого дореволюційного попередника. Я кажу «майже», бо в декого з представників сучасної російської інтелігентської еліти починається певне прозріння. З'являються зачатки усвідомлення того факту, що Русь-Україна — це їхня праматір, а вони — лише її блудні діти. Характерним у цьому плані є зізнання широко відомої радикал-демократки Валерії Новодворської: **«Зря, конечно, Киевскую Русь понесло на Север и Восток. Мы не просветили самоедов — мы сами стали самоедами.**

Нас никто не гнал из Дома. Мы сами ушли — покорять и топтать «чужой посев»: в Сибири, в Суоми, на берегах Янтарного моря. А рук-то только две. Хватая чужое, мы уронили свое. Экспансия — всегда Уход. Империя — всегда плевок на родной порог. На свой и на чужой. Украина — это та Русь, которая осталась дома. На ней нет ни греха, ни вины. И не ждите: мы не можем вернуться, и нам не заколют упитанного тельца. Блудный сын был просто туристом. Его-то приняли обратно. Нас не примут. Потому, что мы уже возвращались: в 1918-м, в 1946-м. Мы возвращались арестовывать «Просвіту», гоняться за ОУНом, вешать родных русичей за мягкие согласные в нашем бывшем общем языке и за желто-голубое знамя; мы вернулись, чтобы убить в советских лагерях поэта Василя Стуса, Олексу Тихого, чтобы бросить в застенки Вячеслава Чорновила, Левка Лукьяненко, Степана Хмару. Наше возвращение было как половецкий набег. Не нас — мы предали. И домой возврата нет».

Я не думаю, що в етнічних росіян, які живуть в Україні, найближчим часом з'явиться оте щемне почуття каяття, яке демонструє Валерія Новодворська. Для цього треба, щоб спочатку прийшло просте почуття причетності до цієї землі, її історії — і цього вже буде досить, аби людина зробила перший крок до української культури, до української мови. І буде це порух душі, а не наслідок примусу.

От у цьому плані саме й потрібна просвітянська робота. Та й не тільки у цьому, бо наше «русскоязычное население» не може (не хоче) зрозуміти безліч дуже простих, але корисних речей.

Серед них такі: Україна — це всерйоз і надовго; знання двох мов — краще, ніж однієї; хочеш, щоб тебе поважали, — поважай культуру, звичаї і мову сусіда й господаря, а шлях до всього цього простий — через їх знання. До речі, за 18 років мого перебування у Львові я не зустрів жодного місцевого російського інтелігента, який не знав би української мови і не розумівся на українській культурі! Може, це пішло йому на шкоду, може, він почуває себе в чомусь ущемленим? Навпаки! Ці люди завжди рідні в будь-якому українському гурті.

Трохи окремішньо стоїть проблема зрусифікованих українців. Це великий маргінальний масив, досить неоднорідний, і коли ми спостерігаємо за поведінкою його окремих представників у нашому парламенті (а він є певною моделлю нинішнього українського суспільства), то помічаємо, що процес повернення до національних витоків проходить надзвичайно важко й неоднозначно. Якась частина російськомовних нардепів (мабуть, менша) все ж перейшла на українську мову. Інша не тільки демонструє до неї повну неповагу, але й намагається використати «мовний фактор» у політичній боротьбі. Ще інша група депутатів не може перейти на українську мову не тільки тому, що погано володіє нею, але й тому, що для неї російська мова — певна ознака причетності до «високої культури».

У цих процесах немає принципово нічого нового. Через них пройшли майже всі колоніальні народи. Згадаймо хоча б Болгарію, де протягом віків консолідувався великий масив так званих потуречеців, і шкодили вони болгарам більше, ніж самі етнічні турки.

Думаю, із зростанням національної свідомості, зміцненням авторитету держави процес українізації українців (парадокс!) піде інтенсивніше. Звичайно, тут повинне відіграти свою позитивну роль і наше законодавство, яке сьогодні, на жаль, має суто побажальний характер. І я зовсім не закликаю загвинчувати гайки. Боронь Боже! Просто його треба привести у відповідність з напрацьованими і добре відомими формами, які існують у цивілізованих державах. Візьміть Сполучені Штати. Тут ніхто не буде примушувати вас вивчати державну мову. Користуйтеся, якою хочете. Але знайте твердо: без знання державної мови ви ніколи не потрапите до Конгресу США, ви не обіймете найдрібнішої посади в державній установі, та й приватні фірми не дадуть вам роботу, яка передбачає спілкування з людьми. Так є. І ніхто в Штатах не верещить, що це дискримінація. Просто держава у такий спосіб дбає про себе і про своїх громадян.

Однією з причин обмеженого поширення української мови серед «русскоязычного населения» називають і таку: це мова дуже важка, а середовище вживання обмежене. Зрусифіковані українці ще додають: «Мінє якось легше балакать по-руські». І коли я це чую, то не без посмішки згадую розповідь англійського журналіста Джорджа Мікеша у книзі «Дві половини дорівнюють п'яти»:

«У проміжку між двома моїми останніми візитами Ізраїль вивчив іврит.

Він зробив це в три прийоми. Спочатку, як відомо, жодна жива душа івритом не розмовляла. Це єдиний у новій історії приклад успішного відродження мертвої мови.

Сьогодні молочниці і кравці, чиновники і продавці овочів, поштарі і юристи розмовляють івритом. Хтось прекрасно, хтось посередньо — але розмовляють! І це стало так само природно, як говорити по-французьки чи по-перськи...»

Так було в Ізраїлі. Так є. І який несерйозний вигляд мають наші лінгвістичні проблеми на цьому фоні! Виявляється, що вивчення будь-якої мови людині цілком під силу. Української мови також.

Леонід СОТНИК,
«Інтелект».

Львів.

Відповідальність як засіб захисту від струму

Ми вже повідомляли про пожежу, яка сталася 16 березня на Хмельницькій АЕС. Там у турбінному відділенні загорілися електрокабелі. За рішенням оперативного персоналу станції реактор було зупинено через дві хвилини після виявлення диму в приміщенні.

За міжнародною шкалою оцінки подій на АЕС у Держкоматомі цей випадок попередньо віднесено до таких, що не становлять радіаційної небезпеки, тобто до нульового рівня. Щоправда, з такою оцінкою не погодилися в Держатомнагляді України. Там вважають, що пожежа потенційно загрожує ослабленням систем захисту, тому її треба класифікувати як інцидент (але не аварія) першого рівня. Про це Держатомнагляд повідомив у МАГАТЕ.

Щодо реальної загрози, то її сповна відчули пожежники, оскільки їм довелося гасити кабелі під напругою. Саме в такій ситуації 20 березня в Миколаєві загинув командир пожежного відділення СВПЧ-3 сержант Микола Пиюренко — в підвалі під напругою залишалася електропроводка, самовільно зроблена мешканцями будинку. А в турбінному відділенні швидко відключити струм не вдалося, бо вимикачі розташовані в різних місцях енергоблока.

Гасіння під напругою — не за правилами у пожежників. Так само, як і гасіння без дозволу експлуатаційників. Але треба було якнайшвидше зупинити розповсюдження полум'я. Головний інженер АЕС Олександр Іщенко, поки вимикали струм, наважився дати дозвіл на гасіння, а начальник загону № 1 пожежної охорони ХАЕС і міста Нетішин майор Анатолій Манільчук вирішив, що боротися з вогнем будуть тільки офіцери, і сам став на найнебезпечнішу позицію — ствольником.

Через два дні, коли в турбінному відділенні повним ходом ішов ремонт кабелів, на АЕС відбулася нарада, де керівники станції та пожежної охорони обговорили інцидент. Причиною загоряння визнали коротке замикання в кабелях. Діям пожежників однозначно дали найвищу оцінку. Щоправда, представники з обласного й Нетішинського управлінь СБУ, які також приїхали на ХАЕС, дорікнули їм за неточність в інформації, яка потрапила до преси: кабелі, що горіли, не відносяться до систем управління і захисту реактора, як вважали пожежники, а напруга на них була не шість тисяч, а 380 вольт. Проте в останньому пожежники не дуже погрішили проти істини, бо напруга однак висока, а поруч був-таки шестикіловольтний кабель.

Тепер в окремих випадках гасити обладнання під напругою можуть дозволити особи, яким треба попередньо надати таке право. Так вирішили на нараді. Дозвіл загинути, мабуть, не найкращий засіб захисту пожежників.

А поки що, за словами начальника управління пожежної охорони Хмельницької області Петра Тимчишина, чи не єдиний захист пожежників від електричного струму — калоші (між тим у Росії виготовляють сучасні спецкостюми).

Тому йшлося і про допомогу з боку атомників у оснащенні пожежників. Атомники не відмовляються допомогти. За їхній рахунок створено матеріальну базу пожежної частини при АЕС. Але вони скуті фінансово-платіжною кризою в державі.

Розійшлися в іншому, а саме: чи була на блоці... сама пожежа. Головний інженер О.Іщенко вважає, що сталося лише загоряння, але пожежники наполягають, що то таки пожежа.

Це не єдина «недомовленість» у цій справі. Не вдалося і вже не вдасться з'ясувати причину короткого замикання. Лише припускають, що воно могло статися через заводський або монтажний дефект на кабелях.

Хочеться сподіватися, що виручених від продажу енергії коштів зрештою вистачить і на підвищення пожежної безпеки на АЕС, і на оснащення пожежників.

Олег ВЕНЖИК,
старший інженер ГУПО МВС України, майор внутрішньої служби.

Нетішин
Хмельницької області.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), І. ГРУЩКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 315515

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311058.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».